

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ការណែនាំស្តីពី

ការវិនិច្ឆ័យសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់ និងផលចំណេញ

ក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌
ក្រុមប្រតិបត្តិវិវិធានបទស្ថាប័នកិច្ចការ

ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នៅខែឧសភា ២០១៧

មាតិកា

បុព្វកថា.....	២
សេចក្តីផ្តើម	៥
ការវិភាគបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញនៅក្នុងការវិភាគ លើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត.....	១០
តើការវិភាគបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញគឺជាអ្វី?	១២
ដំណាក់កាលនៅក្នុងការវិភាគបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ.....	១៤
ការដោះស្រាយជាមួយបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ ដែល លំបាកកំណត់ជាតម្លៃចំពោះការគណនា.....	៣២
ការពិចារណាផ្នែកសមធម៌.....	៤៤
កំហុសធម្មតានៃការវិភាគបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ...៤៧	
ឯកសារយោងនិងព័ត៌មានបន្ថែម.....	៥២
ឧបសម្ព័ន្ធ- ឧទាហរណ៍នៃការវិភាគបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ.....	៥៣

បុព្វកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលក្រោមការដឹកនាំរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោហ៊ុនសែននាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តែងតែចាត់ទុកវិស័យឯកជនជាម៉ាស៊ីនសម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលត្រូវបានចង្អុលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតនិងបន្តធ្វើគោលនយោបាយ ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន។

ការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត (RIA) ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ថាជាឧបករណ៍មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តកាន់តែប្រសើរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការលំបាកបំផុតក្នុងដំណើរការ RIA គឺការវិភាគបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញ (Cost and Benefit Analysis - CBA)។ វាមិនងាយស្រួលក្នុងការកំណត់ជាបរិមាណឬជាទឹកប្រាក់នោះទេ។ សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍នេះនឹងបង្ហាញនូវវិធីសាស្ត្រដ៏ទូលំទូលាយមួយរបស់ CBA ដែលពិតជានឹងជួយសម្របសម្រួលដល់មន្ត្រីក្រសួង ស្ថាប័ននៅក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍RIAឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយលើលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលបានស្នើឡើង។

ខ្ញុំសូមរៀនតទៅកាលនេះដើម្បីថ្លែងអំណរគុណយ៉ាង
ជ្រាលជ្រៅចំពោះសម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រ
កម្ពុជា ដែលបានគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងចំពោះការអនុវត្ត RIA
នៅកម្ពុជា និងចេញសេចក្តីសម្រេចលេខ១៣២ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី
២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារវាយតម្លៃលើ
ផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត នៅក្នុងគ្រប់ក្រសួង
ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធ្វើការងារRIAក្នុងការរៀបចំលិខិត
បទដ្ឋានគតិយុត្ត និងក្រុមប្រតិបត្តិលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត នៅ
ក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌(ECOSOCC)
នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការងារបណ្តុះ
បណ្តាលនិងការណែនាំអនុវត្តRIA ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនិងការ
បោះពុម្ពផ្សាយវិធីសាស្ត្រRIA ។

ខ្ញុំសូមសម្តែងការដឹងគុណចំពោះសម្តេចវិបុលបញ្ញា
ដែលជាឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការ
គណៈរដ្ឋមន្ត្រី(បានទទួលមរណៈភាព) ដែលបានគាំទ្រយ៉ាង
រឹងមាំ និងផ្តល់ការណែនាំចាំបាច់ក្នុងការបង្កើតកម្មវិធីRIA ។

ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និងកោតសរសើរដល់ការខិតខំ
ប្រឹងប្រែងរបស់ក្រុមការងារRIAនៅECOSOCC ដឹកនាំដោយ
ឯកឧត្តម យឹម ណុលសន អនុប្រធានECOSOCC និងគ្រប់គ្រង

ដោយឯកឧត្តម **ប៊ិច សុខា** អគ្គលេខាធិការរងECOSOCC ដែលបានរៀបចំបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍CBAនេះឡើង និងជំនួយដ៏មានតម្លៃរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី(ADB) ដល់ ECOSOCCក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីRIA។ ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរអរគុណដ៏ស្មោះផងដែរ។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះលោក Chris Toyne ទីប្រឹក្សាជាន់ខ្ពស់នៅការិយាល័យប្រតិបត្តិល្អលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនៃនាយកដ្ឋាននាយករដ្ឋមន្ត្រី និងខុទ្ទកាល័យនៃរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី ក្នុងការចូលរួមចំណែករបស់គាត់ក្នុងការបោះពុម្ពសៀវភៅណែនាំនេះនិងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល CBA ជូនសមាជិកនៃក្រុមការងារRIA នៅថ្ងៃទី១៣ ដល់ ទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៦។

ឯកឧត្តម យឹម លាវឡា

ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកបេសកកម្មពិសេស
និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចនិងវប្បធម៌

សេចក្តីផ្តើម

ផែនទីបង្ហាញបញ្ហាអំពីកម្មវិធីវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនៅកម្ពុជា

កម្មវិធីRIAនៅកម្ពុជាសំដៅពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងនិងប្រសិទ្ធភាពនៃបញ្ញត្តិកម្ពុជា តាមរយៈការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវគោលការណ៍ប្រតិបត្តិក្នុងនីតិវិធីរៀបចំតាក់តែងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនៅតាមក្រសួងស្ថាប័ននៃរាជរដ្ឋាភិបាល។ ប្រព័ន្ធរΙΑតម្រូវឱ្យក្រសួងនីមួយៗអនុវត្តតាមគោលការណ៍ប្រតិបត្តិកម្ម និងវាយតម្លៃលើស្មារតីឬខ្លឹមសារនៃបទប្បញ្ញត្តិដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់បន្ទុកចំណាយនិងការប្រកួតប្រជែងរបស់ធុរកិច្ច។

កម្មវិធីនេះបានចាប់ផ្តើមក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ជាគម្រោងសាកល្បង ក្រោមហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ដែលបិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមការងារប្រតិបត្តិគម្រោងវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត(ORIA) ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចនិងវប្បធម៌(ECOSOCC) នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីដើម្បីផ្តល់ការណែនាំ និងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីវិធីសាស្ត្រRIA ដល់ក្រសួង ស្ថាប័នដោយឈរលើគោលការណ៍ប្រតិបត្តិក្នុងនីតិវិធីរៀបចំតាក់តែងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

និងផ្តល់ការគាំទ្រដល់ក្រសួង ស្ថាប័នក្នុងការអនុវត្តRIAផង
ហើយទទួលគ្រប់គ្រងដំណើរការនៃកម្មវិធីទាំងមូល។

នៅដំណាក់កាលដំបូងនៃគម្រោងសាកល្បងនេះ មាន
ក្រសួង ស្ថាប័នចំនួន ៤ (ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងបរិស្ថាន
អតីតក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែនិងថាមពល និងក្រសួងទេសចរណ៍)
បានចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសាកល្បងអនុវត្តវិធីសាស្ត្រRIAក្នុងដំណើរ
ការរៀបចំតាក់តែងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត។ ក្រសួង ស្ថាប័ន
នីមួយៗខាងលើ មានមន្ត្រីចំនួន៤រូប និង មន្ត្រីRIA នៃECOSOCC
មានមន្ត្រីចំនួន១៣រូប ហើយមន្ត្រីRIA បានទទួលជំនួយនិងការ
បណ្តុះបណ្តាលអំពីRIA ពីក្រុមទីប្រឹក្សាជាតិនិងអន្តរជាតិផ្តល់
ដោយADB សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីនិងបណ្តុះបណ្តាល
រហូតដល់ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣។ តាំងពីពេលនោះមក ORIA នៃ
ECOSOCC បានទទួលបន្ទុកពេញលេញក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធី
រួមបញ្ចូលទាំងការបណ្តុះបណ្តាលនិងការបង្ហាត់បង្រៀនដោយ
ខ្លួនឯង។

ដោយសារឃើញភាពជោគជ័យក្នុងការអនុវត្តគម្រោង
តាមការវាយតម្លៃរបស់បេសកកម្មត្រួតពិនិត្យរបស់ADB
សម្រាប់ពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃគម្រោង ដែលបានធ្វើឡើងនៅ
ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងADBបាន
ឯកភាពឲ្យECOSOCC បញ្ចូលក្រសួង៣ទៀត គឺក្រសួងកសិកម្ម

រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា និង ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងកម្មវិធីRIA នៅខែ មករា ឆ្នាំ២០១៤។ ជំនួយឥតសំណងនេះ ត្រូវបានពន្យាររហូត ដល់ពេលមានជំនួយបច្ចេកទេស(TA)ថ្មីបានចាប់ផ្តើមនៅដើមឆ្នាំ ២០១៦។

នៅអំឡុងពេលអនុវត្តគម្រោង ការផ្សព្វផ្សាយលើកកម្ពស់ ការយល់ដឹងអំពីRIAជាច្រើនត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ ECOSOCC និងADB នៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា ដែលមានមន្ត្រីនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភាចូលរួមផងដែរ សាកលវិទ្យាល័យនានា និងវិស័យឯកជន ដែលមានអ្នកចូល រួមសរុបប្រមាណជាង ៤៥០០នាក់ ហើយដែលទាំងអស់គ្នាក៏ បានគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងដល់វិធីសាស្ត្រRIA និងចង់បានឲ្យRIAនេះ អនុវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា។

សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧ ដោយមានការគាំទ្រជា ជំនួយបច្ចេកទេសពីADB ECOSOCCបន្តដំណើរការកម្មវិធីRIA ដោយបន្ថែមក្រសួងថ្មីចំនួន ៦ នៅឆ្នាំ២០១៦ រួមមាន ក្រសួង សាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួង ឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួង ប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ និងក្រសួងរៀបចំដែនដី នគ រូបនីយកម្មនិងសំណង់ និងក្រសួងថ្មីចំនួន ៦ ទៀត នឹងត្រូវ បញ្ចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៧។

ដោយឃើញអត្ថប្រយោជន៍នៃដំណើរការRIA រដ្ឋាភិបាល កម្ពុជាបានចេញសេចក្តីសម្រេច (សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋាភិបាល លេខ ១៣២) ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ដើម្បីឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន ទាំងអស់បង្កើតក្រុមការងារRIAមួយ សម្រាប់ការរៀបចំសំណើ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តរបស់ពួកគេ បន្ទាប់ពីទទួលបានការបណ្តុះ បណ្តាលពេញលេញពីECOSOCC ។

យោងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលេខ១៣២ ECOSOCCបានបង្កើតក្រុមប្រតិបត្តិលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាដ្ឋាន ការនៅថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ជំនួសការិយាល័យRIA ដើម្បី បន្តកម្មវិធីRIA។

សម្រាប់ព័ត៌មានលម្អិតអំពីកម្មវិធីRIAក្នុងប្រទេសកម្ពុជា អ្នកអាចចូលមើលក្នុងគេហទំព័រ(www.ecosocc.gov.kh)។ ប្រសិនបើអ្នកចង់យល់ដឹងទិដ្ឋភាពរួមអំពីRIA អ្នកអាចទាក់ទង ជាមួយមន្ត្រីORIA ដើម្បីឲ្យមន្ត្រីORIAធ្វើបទបង្ហាញជូន។

អំពីមគ្គុទេសក៍

មគ្គុទេសក៍នេះនឹងផ្តល់ការណែនាំអំពីការវិភាគបន្ទុក ចំណាយនិងផលចំណេញ ដែលហៅកាត់ថា CBA ប្រើប្រាស់ សម្រាប់វិភាគលើសំណើបញ្ញត្តិកម្ម ដោយយោងតាមមគ្គុទេសក៍ CBAទូលំទូលាយនេះ ដូចជាកូនសៀវភៅស្តីពីការវិភាគ បន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញរបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី

(Commonwealth of Australia 2006) ឬ សៀវភៅ Boardman et. al. (2010) សម្រាប់ការណែនាំលម្អិត។

មគ្គុទ្ទេសក៍ CBA ភាគច្រើនផ្ដោតទៅលើគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានការងាយស្រួលក្នុងការវាស់វែង។ មគ្គុទ្ទេសក៍ CBA នៅទីនេះអនុវត្តទៅលើសំណើបញ្ញត្តិកម្មដែលមានផលប៉ះពាល់មិនច្បាស់លាស់ និងពិបាកកំណត់ជាបរិមាណ។

ប្រធានបទនៅក្នុងមគ្គុទ្ទេសក៍នេះរួមមាន ការណែនាំពីដំណាក់កាលក្នុងការរៀបចំ CBA វិធីដោះស្រាយនៅពេល CBA លំបាកក្នុងវាស់វែង គិតពិចារណាពីឥទ្ធិពលសមធម៌ កំណត់អត្រាថយចុះនៃតម្លៃសង្គម និងកំហុសធម្មតាខ្លះរបស់ CBA ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម និងជំនួយលើការរៀបចំ CBA សូមទាក់ទងការិយាល័យវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត/ក្រុមប្រតិបត្តិលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនៃ ECOSOCC (www.ecosocc.gov.kh) ឬអំពីឯកសារយោងមួយចំនួនដែលមាននៅផ្នែកចុងក្រោយនៃមគ្គុទ្ទេសក៍នេះ។

**ការវិភាគបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញ
នៅក្នុងការវិភាគផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត**

ចំពោះការវិភាគផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត CBA គឺជាវិធីសាស្ត្រនៃការវាយតម្លៃដែលមានបំណងប៉ាន់ស្មាន និងប្រៀបធៀបបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញសរុបរបស់សំណើគោលនយោបាយជាក់លាក់មួយ។ ជាគោលការណ៍ CBA វាស់វែងប្រសិទ្ធផល ឬឥទ្ធិពលនៃការបែងចែកធនធានពីការកែសម្រួលបញ្ញត្តិកម្ម។ CBA គណនាចេញតម្លៃជាដុល្លារនៃផលចំណេញ និងការបាត់បង់របស់អ្នករងផលប៉ះពាល់ទាំងអស់។ ប្រសិនបើចំនួនសរុបជាវិជ្ជមាន មានន័យថា ផលចំណេញលើសបន្ទុកចំណាយ នោះសំណើបញ្ញត្តិកម្មនឹងបង្កើនប្រសិទ្ធផល។

CBA មានប្រយោជន៍ពីព្រោះ ៖

- ផ្តល់ព័ត៌មានបែបគុណភាពនិងបែបបរិមាណអំពីឥទ្ធិពលដែលអាចកើតមានឡើង របស់លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមួយដល់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេច
- លើកទឹកចិត្តឱ្យអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចគិតពិចារណាពីឥទ្ធិពលវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមានទាំងអស់របស់សំណើបញ្ញត្តិកម្ម ហើយផ្ទុយទៅវិញមិនលើកទឹកចិត្តអ្នកធ្វើ

សេចក្តីសម្រេច មិនឱ្យសម្រេចដោយផ្អែកតែលើព័ត៌មាន
អំពីផលប៉ះពាល់ដល់មួយក្រុម នៅក្នុងសហគមន៍នោះ
ឡើយ

- វាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់របស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មតាម
ស្តង់ដារ ដែលជួយធ្វើឱ្យការសម្រេចមានសង្គតិភាព
- រៀបរាប់អំពីឥទ្ធិពលទំនាក់ទំនងរវាងសំណើបញ្ញត្តិកម្ម
និងវិស័យផ្សេងៗទៀតនៃសេដ្ឋកិច្ច (ឧទាហរណ៍ បង្កើន
សុវត្ថិភាពអាចកាត់បន្ថយបន្ទុកចំណាយលើការថែទាំ
សុខភាព) ជួយឱ្យអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយធ្វើឱ្យមាន
ផលចំណេញសុទ្ធច្រើនបំផុតដល់សង្គម
- ជួយកំណត់រកដំណោះស្រាយដែលមានប្រសិទ្ធភាព
ចំណាយក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា តាមរយៈការកំណត់
និងការវាស់វែងបន្ទុកចំណាយទាំងអស់។

សូម្បីតែនៅពេលមានការលំបាកក្នុងការប៉ាន់ស្មានបន្ទុក
ចំណាយ និងផលចំណេញខ្លះ CBAធ្វើឱ្យច្បាស់នូវអ្វីដែលជា
ការសន្មតនិងការវិនិច្ឆ័យ។ ដោយមានបំណងកំណត់ជាបរិមាណ
នូវបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ ហើយក៏លើកទឹកចិត្តឱ្យអ្នក
វិភាគពិនិត្យពីផលប៉ះពាល់កាន់តែច្បាស់។

តើការវិភាគបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញគឺជាអ្វី?

លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដាក់បន្តកម្រិតចំណាយដល់រដ្ឋាភិបាល ធុរកិច្ច និងបុគ្គល។ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមានប្រសិទ្ធភាពនឹង ផ្តល់ផលចំណេញនៅពេលគោលបំណងរបស់រដ្ឋាភិបាលត្រូវ បានធ្វើឲ្យសម្រេច។

ការវិភាគផលប៉ះពាល់ផ្តល់ឱ្យអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចនូវ ព័ត៌មាន ដើម្បីថ្លឹងថ្លែងរវាងផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាន និងផលប៉ះ ពាល់អវិជ្ជមាន។ ប្រសិនបើអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចជ្រើសរើស ធ្វើបញ្ញត្តិកម្មដោយគ្មានធ្វើការវិភាគផលប៉ះពាល់ នោះពួកគេ ប្រហែលជា មិនអាចសម្រេចបាននូវគោលបំណងដែលបាន កំណត់ ឬមិនអើពើពីជម្រើសដែលដាក់បន្តកម្រិតចំណាយតិច។ តួនាទីនៃការវិភាគផលប៉ះពាល់ គឺជួយបញ្ចៀសអ្នកធ្វើសេចក្តី សម្រេចខុស។

ដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ ដូចជាការវិភាគបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញ អនុញ្ញាតឱ្យRIAបង្ហាញជម្រើសដែលអាច សម្រេចបាននូវផលចំណេញច្រើនជាងបន្តកម្រិតចំណាយ ដែល បញ្ជាក់ពីផលចំណេញច្បាស់លាស់ និងបង្ហាញពីជម្រើស ដែលសម្រេចបាននូវផលចំណេញ ហើយមានបន្តកម្រិតចំណាយ តិចជាងគេ។

ការវិភាគច្បាស់លាស់បែបនេះកម្រនឹងធ្វើបានក្នុងស្ថានភាពប្រព័ន្ធរΙΑកម្រិតលំដាប់ខ្ពស់ និងស្មុគស្មាញភាគច្រើន។ ការតម្រូវឲ្យមានស្តង់ដារ(បមាណីយ)ខ្ពស់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា អាចនាំឲ្យលទ្ធផលអវិជ្ជមានទៅវិញទេ ដោយវានឹងធ្វើឲ្យការងារ រៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃបឋម (PAS) ឬ របាយការណ៍វាយតម្លៃពេញលេញ (RIS) ជួបការលំបាក ហើយនឹងមាន PAS និង RIS តិចតួចត្រូវបានបញ្ចប់។ ទោះបីជា ចំណេះដឹងអំពីឧបករណ៍ CBA អាចជួយណែនាំនូវប្រភេទសំណួរមួយចំនួន ដែលRIA ត្រូវការក៏មិនអាចអនុវត្តឧបករណ៍CBA នេះបានពេញលេញដែរ។

ដំណាក់កាលនៅក្នុងការវិនិយោគបន្តកម្រិតចំណាយ និង ផលចំណេញ

ការអនុវត្តCBA តម្រូវឱ្យអ្នកគោរពតាមលំដាប់លំដោយ ទាំង៩ដំណាក់កាល(តារាងទី១)។

តារាង១: ដំណាក់កាលក្នុងការរៀបចំការវិនិយោគបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញពេញលេញ

១. កំណត់សំណុំនៃជម្រើសផ្សេងៗ
២. សម្រេចថាតើត្រូវគិតបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញ របស់នរណា
៣. កំណត់ផលប៉ះពាល់ និងជ្រើសរើសខ្នាតសូចនាករ
៤. ព្យាករណ៍ផលប៉ះពាល់របស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មរហូត អស់សុពលភាព
៥. គិតជាទឹកប្រាក់ចំពោះផលប៉ះពាល់(ភ្ជាប់ជាតម្លៃដុល្លារ)
៦. បញ្ចុះតម្លៃចំពោះបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញអនាគត ដើម្បីទទួលបានតម្លៃបច្ចុប្បន្ន
៧. គណនាតម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធរបស់ជម្រើសនីមួយៗ
៨. ធ្វើការវិភាគភាពអាចប្រែប្រួល
៩. ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

Source: Adapted from Boardman et al. (2010).

ដំណាក់កាលទី១៖ កំណត់សំណុំនៃជម្រើសផ្សេងៗ

កំណត់ជម្រើសគោលនយោបាយផ្សេងៗដែលអាចធ្វើបាន និងច្បាស់លាស់ ដែលត្រូវយកមកវិភាគ។ ជម្រើស “មិនធ្វើអ្វីទាំងអស់” ឬ ជម្រើស “រក្សាស្ថានភាពធម្មតា” នឹងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានប្រៀបធៀបស្ថានភាពដើម ទៅនឹងបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញរបស់ជម្រើសនីមួយៗដែលបានកំណត់។ ក្នុងករណីខ្លះ ជម្រើស“មិនធ្វើអ្វីទាំងអស់” អាចជាជម្រើសដែលល្អបំផុត។ មានតែបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញដែលមិនបានកើតឡើងក្នុងស្ថានភាពដើមទេដែលគួរយកមកគិតក្នុងCBA។

ដំណាក់កាលទី២៖ សម្រេចថាតើត្រូវគិតបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញរបស់នរណា

សម្រាប់សំណើបញ្ញត្តិភាគច្រើន ការវាស់វែងបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញជាតិ គឺសមរម្យជាងការវាស់វែងផលប៉ះពាល់អន្តរជាតិ។ ជាការអនុវត្ត អ្នកគួរគិតបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញចំពោះមនុស្សដែលកំពុងរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ដំណាក់កាលទី៣៖ កំណត់ផលប៉ះពាល់ និងជ្រើសរើសខ្នាតសូចនាករ

កំណត់ផលប៉ះពាល់ទាំងអស់របស់ជម្រើសនីមួយៗ។ វាមានសារៈសំខាន់ ដើម្បីកំណត់បន្ទុកចំណាយបន្ថែមនិងផល

ចំណេញបន្ថែមរបស់ជម្រើសនីមួយៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពដើម (ជាធម្មតានឹងកើតឡើងប្រសិនបើបទបញ្ញត្តិបច្ចុប្បន្ននៅតែបន្ត?)

មានសារៈប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពដើមដែលគួរសម្លឹងមើលទៅមុខដោយទទួលស្គាល់ថា លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនឹងត្រូវបានអនុវត្តអាចខុសគ្នាពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន (អថេរសំខាន់អាចមានការផ្លាស់ប្តូរនៅពេលអនាគត មានន័យថា ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ឬស្ថានភាពពីមុន អាចមិនមានសារៈប្រយោជន៍ច្រើនទេ)។ គឺថាស្ថានភាពដើមមិនគួរសន្មតដឹងងាយថានឹងមិនមានអ្វីផ្លាស់ប្តូរទេ មួយរយៈពេលក្រោយមក ការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចត្រូវបានរំពឹងថានឹងកើតឡើង គួរត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅពេលកំណត់ផលប៉ះពាល់ របស់ជម្រើសនីមួយៗ។

ឥទ្ធិពលទាំងអស់របស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មមួយដែលត្រូវបានគេពិចារណាថា ជាការចង់បានរបស់អ្នករងផលប៉ះពាល់នោះ គឺជាផលចំណេញ។ ឥទ្ធិពលដែលគេមិនចង់បានទាំងអស់ គឺជាបន្ទុកចំណាយ។ CBA តម្រូវឲ្យអ្នកកំណត់វិធីជាក់លាក់ ដែលសំណើបញ្ញត្តិកម្មធ្វើឲ្យបុគ្គលមានភាពប្រសើរ ឬអាក្រក់ជាងមុន។

ការជ្រើសរើសសូចនាករ ដើម្បីវាស់វែងផលប៉ះពាល់ ផ្នែកលើទិន្នន័យដែលមាន និងភាពងាយស្រួលគណនាចេញ ជាទឹកប្រាក់។ ឧទាហរណ៍ សំណើបញ្ញត្តិកម្មមួយអាចកាត់ បន្ថយហានិភ័យនៃភាពមានគ្រោះថ្នាក់។ ផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាន អាចត្រូវបានវាស់វែងបាន តាមរយៈការកាត់បន្ថយចំនួនគ្រោះ ថ្នាក់។ ផលចំណេញពីការគេចផុតពីគ្រោះថ្នាក់ អាចត្រូវបាន ឲ្យតម្លៃជាដុល្លារ (មើលជំហានទី៥)។

ជំនាក់កាលទី៤៖ ព្យាករណ៍ផលប៉ះពាល់របស់សំណើ បញ្ញត្តិកម្មរហូតអស់សុពលភាព

ផលប៉ះពាល់គួរត្រូវបានកំណត់ជាបរិមាណតាមកាល វេលានីមួយៗ រហូតដល់សំណើបញ្ញត្តិកម្មអស់សុពលភាព។ កាលវេលាសរុបចាំបាច់ត្រូវតែវែងល្មម ដើម្បីគ្របដណ្តប់ឱ្យ អស់នូវសក្តានុភាពនៃបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញ។ ដោយ សារតែមានភាពមិនប្រាកដប្រជាក្នុងការព្យាករណ៍បន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញរយៈពេលវែង ត្រូវប្រយ័ត្នប្រយែងនៅពេលធ្វើ ការវាយតម្លៃរយៈពេលវែង ជាឧទាហរណ៍សម្រាប់ពេលជាង២០ ឆ្នាំជាដើម។ល។ (ទោះបីជាលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹង បរិស្ថានខ្លះតម្រូវឲ្យប្រើប្រាស់ រយៈពេលវែងជាងក៏ដោយ)។

ការព្យាករណ៍ផលប៉ះពាល់នៅពេលអនាគត គឺមាន ការលំបាក។ ភាពមិនប្រាកដប្រជា អំពីលទ្ធផលចុងក្រោយ

របស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មតែងតែកើតមានឡើង។ ការវាយតម្លៃ ភាពមិនប្រាកដប្រជា គួរមានស្តង់ដារសមស្របនៃការវាយ តម្លៃលើសំណើបញ្ញត្តិកម្មសំខាន់ៗខ្លះ។ នេះមានន័យថាអ្នក ធ្វើការវាយតម្លៃលើតម្លៃរំពឹងទុក និងអថេរនៃបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ ព្រមទាំងគិតពិចារណាពីហានិភ័យ។

CBA គួរបង្ហាញការប៉ាន់ស្មានដ៏ល្អបំផុតពីបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញរំពឹងទុក រួមជាមួយនឹងការរៀបរាប់ពីភាព មិនប្រាកដប្រជាធំៗ ហើយត្រូវយកមកពិចារណាយ៉ាងម៉េច។ អ្នកត្រូវកំណត់ថា តើបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញអាចនឹង ប្រែប្រួលយ៉ាងម៉េច។ ឧទាហរណ៍ តើថ្លៃប្រែប្រួលយ៉ាងណា (ដូចជាការឡើងថ្លៃថាមពល ឬការកើនឡើងនៃប្រាក់ឈ្នួល ជាក់ស្តែង) តើការប្រែប្រួលគួរឱ្យកត់សម្គាល់នូវផលចំណេញ សុទ្ធ របស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មយ៉ាងណា? ជាទូទៅ CBA មិនគួរ សន្មតថា ផលចំណេញសុទ្ធសម្រាប់រយៈពេល១ឆ្នាំ ហើយ នឹងនៅចំណេញដដែលៗនៅឆ្នាំបន្តទៀតនោះទេ។

ទោះជាវាមានការលំបាកក្នុងការព្យាករណ៍នូវអ្វីដែលជា ឥទ្ធិពលរបស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ ឬ ២០ឆ្នាំ ខាងមុខក៏ដោយ ក៏ការសម្រេចចិត្តតម្រូវឱ្យមានការសន្មតខ្លះៗ។ CBA គួរធ្វើការសន្មតឱ្យមានតម្លាភាពនៅពេលអ្នកធ្វើការ ពិចារណា និងផ្តល់ហេតុផលនូវការសន្មតដោយបញ្ជាក់ពី

ការព្យាករណ៍ វានឹងធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរនូវផែនការអនុវត្ត ហើយកំណត់បាននូវកិច្ចប្រឹងប្រែង ដែលធ្វើឲ្យការវិភាគកាន់តែ ល្អ។ វាជាដំណាក់កាលទី១ ក្នុងការដោះស្រាយភាពមិន ប្រាកដប្រជាដែលសំណើបញ្ញត្តិកម្មអាចបង្កើតឡើង។

ដំណាក់កាលទី៥៖ គិតជាទឹកប្រាក់ចំពោះផលប៉ះ ពាល់ (ភ្ជាប់ជាតម្លៃដុល្លារ)

ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃដុល្លារសុទ្ធដែលចំណេញ និងខាត បង់របស់លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តម្យ ចំពោះអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំង អស់ គឺជាបេះដូងនៃCBA។ ការវាស់វែងបន្ទុកចំណាយ និង ផលចំណេញជូនកាលអាចនិយាយបានថា ជាការគិតជាទឹក ប្រាក់ចំពោះបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ។

ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបុគ្គលម្នាក់ៗនឹងត្រូវបង់ ដើម្បីទទួល បាន(ឬជៀសវាង) គឺជាការវាស់វែងតម្លៃមួយដែលផ្លាស់ប្តូរ ចំពោះពួកគេ។ តម្លៃអាចជាវិជ្ជមាន ឬអវិជ្ជមាន អាស្រ័យលើថា តើការផ្លាស់ប្តូរធ្វើឲ្យពួកគេល្អប្រសើរជាង ឬអាក្រក់ជាងមុន។ ការបន្ថែមតម្លៃដល់គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ផ្តល់នូវឆន្ទៈ សរុបរបស់សហគមន៍ក្នុងការចំណាយសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ។ ប្រសិនបើចំនួនសរុបមានលទ្ធផលវិជ្ជមាន នោះមានន័យថា ការផ្លាស់ប្តូរគឺបានបង្កើនប្រសិទ្ធផល។ បន្ទុកចំណាយ និង ផលចំណេញចំពោះមនុស្សទាំងអស់ត្រូវបានបន្ថែម ដោយ

មិនពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលនីមួយៗ ដែលមានមនុស្សម្នាក់ទទួលបាន ១ដុល្លារ នោះនឹងមានមនុស្សម្នាក់ផ្សេងទៀតនឹងបាត់បង់ ១ដុល្លារ។

ការសន្មត “មួយដុល្លារគឺមួយដុល្លារ” អាចឲ្យមានការបែងចែកធនធានដែលត្រូវញែកចេញពីឥទ្ធិពលសមធម៌ ឬភាពខុសគ្នារវាងឥទ្ធិពលប្រសិទ្ធផល និងសមធម៌។ នោះមិនមានន័យថា ការពិចារណាពីការបែងចែកមិនសំខាន់ ឬធ្វើព្រងើយកន្តើយនោះទេ ។ វាមានន័យថា ពួកគេគួរពិចារណាជាផ្នែកដោយឡែកនៃការវិភាគទូទៅនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្ម ដែលជាសំណួរអាចមានសារៈសំខាន់ជាងការវាយតម្លៃលើការបែងចែកធនធាន ក៏ប៉ុន្តែគួរត្រូវញែកចេញ។ ការដោះស្រាយបញ្ហាសមធម៌ត្រូវបាន ពិភាក្សាលម្អិតនៅផ្នែក “ការពិចារណាលើសមធម៌”។

តម្លៃដុល្លារអាចត្រូវបានប៉ាន់ស្មានពីការសង្កេត។ អ្នកអាចវាស់វែងតម្លៃដែលមនុស្សកំណត់លើអ្វីមួយ តាមការសង្កេតមើល តើពួកគេបង់ថ្លៃប៉ុន្មានចំពោះទំនិញ ឬសេវាជាក់លាក់ណាមួយនិងបរិមាណរបស់វា។ អត្តចរិតទីផ្សារបង្ហាញថា ការឲ្យតម្លៃរបស់មនុស្ស (ឬយ៉ាងហោចណាស់ក៏ជាការបង្ហាញផ្លូវដល់ពួកគេ)។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអតិថិជនម្នាក់បង់ ៣.៥០ ដុល្លារសម្រាប់កាហ្វេមួយពែង តម្លៃដែលពួកគេកំណត់លើ

ការហ្វេនោះ គឺយ៉ាងហោចណាស់៣.៥០ដុល្លារ (វាអាចច្រើនជាងនេះ)។

ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ការគិតជាទឹកប្រាក់ ឬជាទូទៅជាបរិមាណ អាចមានការលំបាក ពីព្រោះផលប៉ះពាល់ជូនកាលមិនប្រាកដប្រជា ខ្លះមានការលំបាកកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ ហើយខ្លះទៀតទាំងលំបាក ទាំងមិនច្បាស់លាស់ក្នុងការកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ។ ទំនិញបរិស្ថាន ឬបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសុវត្ថិភាព គឺជាឧទាហរណ៍ល្អអំពីទំនិញ ដែលមានការលំបាកក្នុងការកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ ដោយសារទំនិញទាំងនោះមិនមានតម្លៃនៅលើទីផ្សារ។ វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗសម្រាប់ប៉ាន់ស្មានតម្លៃទំនិញដែលមិនមាននៅលើទីផ្សារ និងការពិចារណាពីភាពមិនប្រាកដប្រជានៅក្នុងCBA មានបញ្ជាក់ខាងក្រោមនៅក្នុងផ្នែក “ការដោះស្រាយជាមួយបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញដែលលំបាកក្នុងការកំណត់តម្លៃចំពោះការគណនា”។

ការដែលផលប៉ះពាល់ខ្លះអាចមានការលំបាកខ្លាំងក្នុងការកំណត់បរិមាណជាដុល្លារ មិនប៉ះពាល់ដល់តម្លៃនៃការវិភាគតាមវិធីសាស្ត្រCBAទេ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ការវិភាគតាមបែបគុណភាពលម្អិតជាការសមរម្យ ជំនួសឲ្យការកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ។ ការវិភាគតាមបែបគុណភាព គួរមានការគាំទ្រដោយភស្តុតាង និងទិន្នន័យអតិបរមា ដើម្បីបង្កើនតម្លាភាពនៅក្នុង

របាយការណ៍ និងជួយអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចក្នុងការជ្រើសរើស
ជម្រើសណាមួយ។

**ដំណាក់កាលទី៦៖ បញ្ចុះតម្លៃចំពោះបន្ទុកចំណាយ
និងផលចំណេញអនាគត ដើម្បីទទួលបានតម្លៃ
បច្ចុប្បន្ន**

ហេតុអ្វីត្រូវបញ្ចុះតម្លៃ?

តម្រូវការបញ្ចុះតម្លៃផលប៉ះពាល់អនាគតអាចមានទស្សនៈ
វិស័យពីរ ដែលទស្សនៈវិស័យទាំងនេះផ្តោតលើចំណាយឱកាស
នៃលំហូរសាច់ប្រាក់កំណត់ដោយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត។
ទស្សនៈវិស័យទី១ ការសង្កេតទូទៅដែលបុគ្គលពេញចិត្តឲ្យតម្លៃ
មួយដុល្លារបច្ចុប្បន្ន ច្រើនជាងមួយដុល្លារនៅពេលអនាគត។
នេះគឺច្បាស់បំផុតនៅក្នុងហេតុការណ៍ដែលថា ធនាគារត្រូវ
ការបង់ការប្រាក់នៃប្រាក់តម្កល់ ដើម្បីទាក់ទាញមនុស្សឲ្យ
សន្សំប្រាក់។ ការពេញចិត្តជាទូទៅសម្រាប់ការប្រើប្រាស់
បច្ចុប្បន្នគឺត្រូវបានគេស្គាល់ថា “អត្រានៃពេលវេលាពេញចិត្ត”
ហើយទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់ (និងបន្ទុក
ចំណាយ) មិនត្រឹមតែជាលក្ខណៈហិរញ្ញវត្ថុទេ ។

ដោយសារបុគ្គលមិនព្រងើយកន្តើយរវាងលំហូរសាច់
ប្រាក់នៅពេលវេលាខុសៗគ្នា លំហូរនោះមិនអាចប្រៀបធៀប
ដោយផ្ទាល់បានទេ។ ដើម្បីកំណត់លំហូរសាច់ប្រាក់ដែល

អាចប្រៀបធៀបដោយផ្ទាល់បាននៅក្នុងCBA បន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញនោះបានកើតឡើងនៅពេលអនាគត ចាំបាច់ ត្រូវមានការបញ្ចុះតម្លៃដោយធៀបនឹងតម្លៃបច្ចុប្បន្ន។ នេះឆ្លុះ បញ្ចាំងពីការពេញចិត្តរបស់សង្គម ដែលដាក់ឱ្យមានទម្ងន់ច្រើន លើការប្រើប្រាស់ដែលកើតឡើងឱ្យកៀកនឹងបច្ចុប្បន្ន។

ទស្សនៈវិស័យទី២ គឺថាលំហូររបស់បន្ទុកចំណាយនិងផល ចំណេញ កើតចេញពីលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក៏មានចំណាយ ឱកាសសម្រាប់ការវិនិយោគ។ នៅពេលលិខិតបទដ្ឋានគតិ យុត្តដាក់បន្ទុកចំណាយលើបុគ្គល ឬធុរកិច្ច បន្ទុកចំណាយ នោះនឹងត្រូវផ្តល់មូលនិធិឱ្យវិញតាមរបៀបខ្លះៗ។ ការផ្តល់មូល និធិនេះដាក់បន្ទុកចំណាយលើភាគីរងផលប៉ះពាល់ តាមរយៈ ការប្រាក់ដែលត្រូវបង់ចំពោះការខ្ចីលុយ ឬមូលនិធិនោះបាត់ ទៅនៅពេលមិនបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងផ្សេងៗ។

ហេតុដូច្នោះ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនឹងមានប្រយោជន៍ នៅពេលវាផ្តល់ផលចំណេញច្រើនជាងបន្ទុកចំណាយដល់ សង្គម ឬផលចំណេញអាចទទួលបាននៅពេលប្រើប្រាស់ មូលនិធិចំគោលដៅ។ ដោយអនុវត្តអត្រាបញ្ចុះតម្លៃចំពោះ លំហូរសាច់ប្រាក់ អត្រាសាច់ប្រាក់ត្រលប់ត្រូវពិចារណានៅ ក្នុងការគណនាតម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ។

វិធីសាស្ត្របានបង្ហាញថា តម្រូវការក្នុងការបញ្ចុះតម្លៃ
 លំហូរសាច់ប្រាក់អនាគតអាចជាចំណាយឱកាសនៃលំហូរ
 សាច់ប្រាក់។ ថាតើនេះជាបន្ទុកចំណាយនៃការពន្យារពេលប្រើ
 ប្រាស់ ឬជម្រើសឱកាសវិនិយោគបានបាត់បង់។ ដោយសារ
 បន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញរបស់សំណើបញ្ញត្តិកម្មភាគ
 ច្រើនមានរយៈពេលវែង។ ហើយតម្លៃរបស់វាអាស្រ័យលើ
 ពេលវេលាដែលទទួលបាន ការបញ្ចុះតម្លៃមានសារៈសំខាន់
 នៅក្នុងCBA ។

អត្រាដែលបំប្លែងតម្លៃអនាគតទៅជាតម្លៃបច្ចុប្បន្នត្រូវ
 បានគេស្គាល់ថាជាអត្រាបញ្ចុះតម្លៃ។ ប្រសិនបើអត្រាបញ្ចុះតម្លៃ
 នៅថេរត្រង់ចំណុច r ភាគរយក្នុង១ឆ្នាំ ផលចំណេញ B_t
 ដុល្លារបានទទួលនៅឆ្នាំ t មានតម្លៃ $B_t / (1+r)^t$ នាពេលបច្ចុប្បន្ន។
 ប្រអប់ទី១ ផ្តល់ឧទាហរណ៍ពីរបៀបគណនាតម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ។
 បញ្ជីឯកសារយោងដែលផ្តល់ការណែនាំលម្អិតមានភ្ជាប់នៅទំព័រ
 ចុងក្រោយនៃមគ្គុទេសក៍នេះ។

ការពិចារណាពីអតិផរណា

អតិផរណា គឺជាហេតុផលមួយទៀតដែលថាមួយដុល្លារ
 នាពេលអនាគតមានតម្លៃតិចជាងមួយដុល្លារនាពេលបច្ចុប្បន្ន។
 ការកើនឡើងជាទូទៅនៃកម្រិតថ្លៃមានន័យថា មួយដុល្លារនា
 ពេលអនាគតអាចទិញបានទំនិញតិចជាង។ អ្នកវិភាគCBA

មានជម្រើស ថា តើត្រូវបញ្ចូលលំហូរសាច់ប្រាក់អនាគតតាម តម្លៃជាក់ស្តែងនាពេលអនាគត (តម្លៃមានតែនាម) ឬតម្លៃដុល្លារ បច្ចុប្បន្ន (តម្លៃពិត)។ ទោះបីជាយ៉ាងណាលំហូរសាច់ប្រាក់ទាំង អស់ចាំបាច់ត្រូវបំប្លែងទៅជាដុល្លារបច្ចុប្បន្នដែលអាចប្រៀបធៀប បាននៅក្នុងCBA ជាធម្មតាវិធីសាស្ត្រក្រោយនេះមានភាពសាមញ្ញ បំផុត។

ប្រអប់ទី១៖ ការគណនាតម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ

ដើម្បីកំណត់តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ(NPV)នៃជម្រើសមួយ ការ ចំណាយ និងផលចំណេញត្រូវតែកំណត់ចំនួនសម្រាប់រយៈពេល ដែលបានរំពឹងទុកនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្ម។

តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធគឺត្រូវបានគណនាជា៖

$$NPV = (B_t - C_t) / (1+r)^t$$

$$\text{តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ} = (B_t - C_t) / (1+r)^t$$

ដែល B_t = ផលចំណេញកើតឡើងនៅពេល t

C_t = ការចំណាយកើតឡើងនៅពេល t

r = អត្រាបញ្ចុះតម្លៃ

t = ជាឆ្នាំ

T = ចំនួនឆ្នាំកន្លងដែលការចំណាយ ឬផលចំណេញ

នាថ្ងៃអនាគតត្រូវបានរំពឹងទុកឱ្យកើតមាន (ឆ្នាំនេះគឺជាឆ្នាំ 0)

ចូរពិចារណាពីជម្រើសដែលនឹងតម្រូវឲ្យក្រុមហ៊ុន ដើម្បីតម្លើង ឧបករណ៍ថ្មីដើម្បីកាត់បន្ថយការបំពុលបរិយាកាស។ ឧបករណ៍នេះ មានតម្លៃ៥លានដុល្លារអាមេរិកដើម្បីតម្លើង និងដំណើរការសម្រាប់ ៤ឆ្នាំដូចខាងក្រោមនេះ។ ការចំណាយ ដំណើរការ (ការថែទាំប្រចាំ ឆ្នាំ) ចំពោះក្រុមហ៊ុនគឺ១លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំ (ក្នុងតម្លៃ ស្ថិតថេរជាក់លាក់)។ ផលចំណេញប៉ាន់ស្មាន ថាទទួលបាន ៣ លានដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ (ក្នុងតម្លៃស្ថិតថេរជាក់លាក់)។ អត្រាបញ្ចុះតម្លៃគឺ ៣%, ៧% និង១០%។

	ការចំណាយ		ផលចំណេញ ($B_t - C_t$)	ផលចំណេញសុទ្ធ តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ (NPV)		
	(C_t)	(B_t)		3%	7%	10%
Year 0	5	0	-5	-5.00	-5.00	-5.00
Year 1	1	3	2	1.94	1.87	1.82
Year 2	1	3	2	1.89	1.75	1.65
Year 3	1	3	2	1.83	1.63	1.50
Year 4	1	3	2	1.78	1.53	1.37
តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធចំពោះសំណើ				2.43	1.77	1.34

CBA ប៉ាន់តម្លៃដែលមនុស្សកំណត់សម្រាប់លទ្ធផល ផ្សេងៗ ជាពិសេសទៅតាមឆន្ទៈពួកគេហ៊ានចំណាយដែល បង្ហាញតាមឥរិយាបថទីផ្សាររបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះវិធីសាស្ត្រដែល ពេញចិត្តគឺផ្អែកទៅលើអត្រាបញ្ចុះតម្លៃ អត្រាការប្រាក់តាមទី ផ្សារ ដែលចង្អុលបង្ហាញពីតម្លៃបច្ចុប្បន្នដែលគេកំណត់ធៀប នឹងផលចំណេញសុទ្ធនាថ្ងៃអនាគត។ អត្រាការប្រាក់ទីផ្សារ កំណត់ថ្លៃបាត់ឱកាស នៃចំនួនមូលធនដែលបានប្រើប្រាស់

ដោយសំណើលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តរបស់រដ្ឋាភិបាល - មានន័យថានោះគឺជាអ្វីដែលមូលធនអាចយកទៅប្រើប្រាស់តាមជម្រើសផ្សេងទៀត។

អត្រាបញ្ចុះតម្លៃត្រឹមត្រូវនៅតែមានភាពមិនប្រាកដប្រជាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ចំពោះសំណើបញ្ញត្តិកម្ម។ យើងមិនប្រាកដថាមូលធនអាចយកទៅប្រើប្រាស់តាមជម្រើសអ្វីផ្សេងទៀតហើយមូលធនអ្វីខ្លះអាចផលិតចេញបានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ទាំងនោះ។

អត្រាបញ្ចុះតម្លៃសម្រាប់ការអន្តរាគមន៍បញ្ញត្តិកម្ម

CBA គួរកំណត់អត្រាបញ្ចុះតម្លៃ “មធ្យម” ជាក់ស្តែងមួយ។ ជាមួយនឹងការផ្លាស់ប្តូរមិនប្រាកដប្រជា យើងគួរធ្វើការវិភាគភាពប្រែប្រួល (សូមមើលនៅខាងក្រោមសម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីការវាស់វែងភាពប្រែប្រួល) ដូច្នេះបន្ថែមពីលើអត្រាបញ្ចុះតម្លៃមធ្យម តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធគួរត្រូវបានគណនាជាមួយអត្រាបញ្ចុះតម្លៃទាបជាងនិងខ្ពស់ជាងជាក់ស្តែង។ ប្រសិនបើរកឃើញសញ្ញាផ្លាស់ប្តូរតម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ ការវិភាគភាពប្រែប្រួលបង្ហាញឲ្យឃើញថា ជម្រើសនៃអត្រាបញ្ចុះតម្លៃគឺមានសារៈសំខាន់។ ព័ត៌មាននេះត្រូវបញ្ជាក់ក្នុងរបាយការណ៍សង្ខេបCBA ពីព្រោះវាជាការរំលឹកសំខាន់សម្រាប់ការវិភាគនេះ។

ឯកសារយោងជាច្រើននៅផ្នែកចុងក្រោយនៃមគ្គុទ្ទេសក៍នេះផ្តល់ការពិភាក្សាពិស្តារជាច្រើនជុំវិញបញ្ហាទាក់ទិននឹងអត្រាបញ្ចុះតម្លៃ និងអត្រាបញ្ចុះតម្លៃបច្ចុប្បន្នជាក់លាក់ដែលអាចប្រើប្រាស់បានក្នុង CBA ។

ដំណាក់កាលទី៧៖ គណនាតម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធរបស់ជម្រើសនីមួយៗ

តម្លៃបច្ចុប្បន្នសុទ្ធ (NPV) នៃជម្រើសមួយស្មើនឹងតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃផលចំណេញដក តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃបន្ទុកចំណាយ៖

$$NPV = PV (B) - PV(C)$$

ប្រសិនបើ NPV ជាសញ្ញាបូក (+) សំណើនេះបង្កើននូវប្រសិទ្ធភាព។ ប្រសិនបើ NPV ជាសញ្ញាដក (-) សំណើនេះគឺមិនមានប្រសិទ្ធភាព។ ប្រសិនបើបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញ ទាំងអស់មិនអាចកំណត់តម្លៃជាទឹកប្រាក់ អ្នកគួរតែស្វែងយល់ថា ហេតុអ្វីផលចំណេញនិងបន្ទុកចំណាយមិនមែនជាសាច់ប្រាក់មានទំហំធំឬតូចធៀបទៅនឹងផលប៉ះពាល់ដែលអាចគិតជាសាច់ប្រាក់។

ដំណាក់កាលទី៨៖ ធ្វើការវិភាគភាពប្រែប្រួល

ផលប៉ះពាល់ដែលបានព្យាករណ៍ទុក និងការប៉ាន់តម្លៃជាទឹកប្រាក់ត្រឹមត្រូវអាចមានភាពមិនប្រាកដប្រជាដ៏ធំ។ ការវិភាគ

ភាពប្រែប្រួលផ្តល់នូវព័ត៌មានអំពីរបៀបដែលអថេរផ្សេងគ្នាប្រែប្រួលនឹងធាតុទីពេលទៅលើបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញរួមនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្ម។ វាបង្ហាញពីរបៀបដែលផលចំណេញសុទ្ធដែលបានព្យាករណ៍ទុកប្រែប្រួលទៅតាមអថេរមិនច្បាស់លាស់ដែលមានតម្លៃផ្សេងៗគ្នា និងការផ្លាស់ប្តូរនៃការសន្មត។ វាពិសោធជាតើភាពមិនប្រាកដប្រជាចំពោះតម្លៃនៃបញ្ហាអថេរជាក់លាក់ និងកំណត់នូវការសន្មតដ៏សំខាន់។

ប្រសិនបើការវិភាគភាពប្រែប្រួលគឺមានផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកធ្វើការសម្រេច វាត្រូវការអនុវត្តដោយប្រព័ន្ធនិងពន្យល់យ៉ាងច្បាស់លាស់។ វិធីសាស្ត្រទូទៅចំពោះការវិភាគភាពប្រែប្រួលរួមមានដូចខាងក្រោមនេះ៖

- ការវិភាគករណីល្អបំផុត/អាក្រក់បំផុត៖ ករណីមូលដ្ឋានផ្តល់នូវតម្លៃល្អបំផុតចំពោះអថេរដើម្បីផ្តល់ការប៉ាន់តម្លៃផលចំណេញសុទ្ធដែលគិតថាល្អបំផុត។ សេណារីយ៉ូអាក្រក់ ឬទុទិដ្ឋិនិយមបំផុតគឺកំណត់ តម្លៃអន់ជាងគេចំពោះអថេរ។ ប្រសិនបើសេណារីយ៉ូទុទិដ្ឋិនិយមផ្តល់នូវ NPV នៅក្រោមសូន្យ អ្នកនឹងត្រូវអង្កេតមើលធាតុផ្សំសំខាន់ៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងតម្លៃនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្ម ដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសពីរដូចខាងក្រោម។

ការវិភាគភាពប្រែប្រួលដោយផ្នែក ត្រួតពិនិត្យពីរបៀបផ្លាស់ប្តូរផលចំណេញសុទ្ធទៅតាមការប្រែប្រួលអថេរ

មួយសំណុំ (ដោយគិតថាអថេរផ្សេងទៀតនៅដដែល)។ វាគួរតែប្រើប្រាស់សម្រាប់អថេរសំខាន់បំផុតឬមិនជាក់លាក់ ដូចជាការប៉ាន់តម្លៃនៃបន្ទុកចំណាយប្រតិបត្តិតាមការព្យាករណ៍នៃផលចំណេញ និងអត្រាបញ្ចុះតម្លៃ។ ការកំណត់តម្លៃផ្សេងគ្នាចំពោះ “ទ្រព្យអរូបី” គឺមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសនៅពេលដែលតម្លៃសន្មតមានភាពចម្រូងចម្រាស។ ការវិភាគភាពប្រែប្រួលដោយផ្នែកផ្តល់ព័ត៌មានកាន់តែច្បាស់លាស់ដល់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចពីរបៀបដែលលទ្ធផល CBA រងឥទ្ធិពលដោយអថេរមិនជាក់លាក់តាមកម្រិតនិងតម្លៃផ្សេងៗ។ ប្រសិនបើអ្នករកឃើញថាការកំណត់ប៉ារ៉ាម៉ែត្រផ្សេងៗមានឥទ្ធិពលខ្លាំងលើផលចំណេញសុទ្ធនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្ម យើងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់អំពីតម្លៃមិនប្រាកដប្រជារបស់វា ។

ការវិភាគភាពប្រែប្រួល Monte Carlo បង្កើតក្រាហ្វិចនៃខ្សែកោង នៃផលចំណេញសុទ្ធដោយទាញយកការសន្មតឬតម្លៃប៉ារ៉ាម៉ែត្រសំខាន់ៗពីខ្សែកោងនៃប្រ៊ូបាប៊ីលីតេ (ចូរមើល Boardman et al. 2010, pp. 181–184) ។ ទោះបីនេះគឺជាវិធីសាស្ត្រស្ថិតិទំនើបសម្រាប់ការវិភាគភាពប្រែប្រួលយើងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការកំណត់យកការសន្មតដែលសមហេតុផល និងសមរម្យ អំពីខ្សែកោងនៃប្រ៊ូបាប៊ីលីតេដែលត្រូវបានសន្មត។

ប្រសិនបើសញ្ញា(+ ឬ -) នៃផលចំណេញសុទ្ធមិនផ្លាស់ប្តូរ បន្ទាប់ពីការពិចារណាតាមសេណារីយ៉ូមួយសំណុំ យើងអាចនឹងមានទំនុកចិត្តថាសំណើបញ្ញត្តិកម្មមានឥទ្ធិពលប្រសិទ្ធភាព។

ដំណាក់កាលទី៩៖ ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

អ្នកគួរតែសង្ខេបលទ្ធផលនៃCBA ។ ជម្រើសដែលទទួលបានផលចំណេញខ្ពស់បំផុតគួរតែជាជម្រើសដែលអាចផ្តល់ជាអនុសាសន៍ ។ ដោយហេតុថា NPV គឺជាតម្លៃព្យាករណ៍ជាមធ្យម ហើយការវិភាគភាពប្រែប្រួលដែលអាចនឹងណែនាំជម្រើសផ្សេងដែលមាន NPV ធំបំផុតគឺមិនប្រាកដថា ជាជម្រើសល្អបំផុតនៅគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់នោះទេ ។ ឧទាហរណ៍ អ្នកអាចនឹងមានទំនុកចិត្តបន្ថែមទៀតក្នុងការផ្តល់អនុសាសន៍ជម្រើសដែលមានតម្លៃផលចំណេញសុទ្ធទាបជាងតម្លៃរំពឹងទុក ប៉ុន្តែវាជាជម្រើសដែលកាត់បន្ថយលទ្ធភាពដាក់បន្ទុកចំណាយសុទ្ធសំខាន់នៅលើសហគមន៍ ("ហានិភ័យអវិជ្ជមាន"តិចជាង)។

ការសន្និដ្ឋានរបស់អ្នកគួរតែរួមបញ្ចូលទាំងពេលវេលាដែលប៉ាន់តម្លៃបន្ទុកចំណាយ, ផលចំណេញនិងអត្ថប្រយោជន៍សុទ្ធ, NPV របស់ខ្លួន, អត្រាបញ្ចុះតម្លៃដែលបានប្រើ, ព័ត៌មានអំពីភាពប្រែប្រួលនៃផលប៉ះពាល់ដែលបានប៉ាន់ស្មានចំពោះការសន្មតផ្សេងៗ , បញ្ជីនៃការសន្មតដែលបានកំណត់និងរបៀបប៉ាន់ស្មានបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញ ។

**ការដោះស្រាយជាមួយបន្ទុកចំណាយ និងផល
ចំណេញដែលលំបាកកំណត់ជាតម្លៃចំពោះការ
គណនា**

នៅពេលមានសំណើប្រើប្រាស់និងផលិតទំនិញលក់
នៅលើទីផ្សារ ការប៉ាន់ស្មានបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញ
ក្នុងករណីជាច្រើន វាមានភាពងាយស្រួលច្រើន និងត្រូវបាន
គ្របដណ្តប់នៅក្នុងមគ្គុទេសក៍CBAដែលមានស្រាប់។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជាញឹកញាប់វាមានការលំបាក
ក្នុងការកំណត់និងវាស់វែងឥទ្ធិពលរបស់សំណើបញ្ញត្តិកម្ម ជា
ពិសេសនៅពេលមានផលប៉ះពាល់ដល់ទំនិញដែលមិនធ្វើ
ពាណិជ្ជកម្មនៅលើទីផ្សារ ដូចជាកម្រិតបំពុលបរិស្ថានឬភាព
អាចទទួលបាននូវទិដ្ឋភាពធម្មជាតិដ៏ស្រស់ត្រកាល។

បន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញអាចមានការលំបាក
ក្នុងការកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ ពីព្រោះទំហំនៃផលប៉ះពាល់មិន
អាចដឹងមុន ឬមិនប្រាកដប្រជា ឬពីព្រោះវាពិបាកកំណត់ជា
សាច់ប្រាក់ ទោះបីជាផលប៉ះពាល់នោះត្រូវបានគេដឹងក៏ដោយ។
ឧទាហរណ៍ រួមមាន ការគិតគូរដល់បញ្ហាបរិស្ថាន សង្គម និង
វប្បធម៌ ផលប៉ះពាល់តំបន់ បញ្ហាសុខភាព សុវត្ថិភាពសាធារណៈ
និងការពារជាតិ។

វាមានសារៈសំខាន់ដែលអ្នកត្រូវកំណត់ និងរៀបរាប់ បន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញទាំងអស់។ អ្នកគួរកំណត់ ជាបរិមាណនូវបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញឲ្យបានច្រើន តាមតែអាចធ្វើបាន។ នៅពេលដែលការវាយតម្លៃមានភាព មិនច្បាស់លាស់ ការវិភាគភាពប្រែប្រួលគួរត្រូវបានប្រើ ដើម្បី ធ្វើការសាកល្បងថាតើតម្លៃប្រែប្រួលយ៉ាងដូចម្តេច ដែលអាច ប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលនៃការវិភាគ។

ប្រសិនបើផលប៉ះពាល់មិនអាចកំណត់ជាតម្លៃបានទេ វាគួរតែត្រូវបានកំណត់ជាបរិមាណដែលមិនមែនជាទឹកប្រាក់។ ឧទាហរណ៍ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមួយដើម្បីកាត់បន្ថយការ បំពុលបរិស្ថាន អាចកំណត់ជាបរិមាណនូវការកាត់បន្ថយការ បញ្ចេញឧស្ម័នពុល។ ការកំណត់ជាបរិមាណត្រូវសំដៅសម្រាប់ បញ្ជាក់បញ្ជា ដូចជាការសន្មតអនុវត្តចំពោះការកំណត់ឥទ្ធិពល ផលប៉ះពាល់ក្នុងសហគមន៍ (ដូចជា ចំនួនមនុស្សត្រូវរងផល ប៉ះពាល់ និងរងផលប៉ះពាល់យ៉ាងដូចម្តេច) និងភាពអាចកើត មានឡើងនៃផលប៉ះពាល់ពេញលេញ។ នៅពេលដែលផល ប៉ះពាល់មិនអាចកំណត់ជាតម្លៃបាន គួរផ្តល់ហេតុផលឲ្យបាន ច្បាស់លាស់។

ដំណើរនៃការខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីរៀបរាប់ និងវាស់ វែងបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញគឺមានតម្លៃដោយខ្លួនវា។

ដោយពិនិត្យនូវអ្វីដែលត្រូវកំណត់បន្តកចំណាយនិងផល
ចំណេញ និងការប្រែប្រួលរបស់វាកើតឡើងយ៉ាងណា អ្នកគួរ
ពិចារណាវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ និងកំណត់វិធីសាស្ត្រដែលល្អបំផុត
ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងអរូបី។ ថាតើគោលនយោបាយ
ជាវិធីល្អបំផុតក្នុងការសម្រេចបានលទ្ធផល ឬលទ្ធផលដែល
ល្អជាងអនុវត្តចំពោះការកំណត់ឥទ្ធិពល ត្រូវបានបង្កើតឡើង
ដោយជម្រើសផ្សេងៗ? សូម្បីតែការរៀបរាប់តាមបែបគុណ
ភាពរបស់អ្នកចូលចិត្តបរិយាយ និងអ្នកមិនចូលចិត្តបរិយាយ
ពាក់ព័ន្ធជាមួយសកម្មភាពដែលត្រូវបានគិតទុក ក៏អាចមាន
ប្រយោជន៍ដែរ។

ឧបករណ៍ជាច្រើនត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ដើម្បីជួយប៉ាន់ស្មាន
តម្លៃនៃបន្តកចំណាយ និងផលចំណេញនៅពេលមិនមាន
ព័ត៌មានទីផ្សារច្បាស់លាស់ រួមមាន បច្ចេកទេសបង្ហាញពីការ
ពេញចិត្ត និងបច្ចេកទេសកំណត់ការពេញចិត្ត។ សូមមើល
Boardman et al. (2010) or Commonwealth of Australia (2006)
for more information ។

បច្ចេកទេសបង្ហាញពីការពេញចិត្ត

បច្ចេកទេសបង្ហាញពីការពេញចិត្តធ្វើការប៉ាន់ស្មានតម្លៃ
ពីការសង្កេតតវិយាបថនិងទំនាក់ទំនងទីផ្សារ។ នៅពេលបុគ្គល
ទិញទំនិញនៅលើទីផ្សារ ថ្លៃដែលត្រូវបង់បង្ហាញពីព័ត៌មាន

អំពីតម្លៃដែលបានដាក់នៅលើទំនិញនោះ។ គោលគំនិតនេះ មានប្រយោជន៍ សម្រាប់វាស់វែងតម្លៃទីផ្សារមួយចំនួនធំ កិច្ច អន្តរាគមន៍នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងទំនិញដែល មិនធ្វើពាណិជ្ជកម្មដោយផ្ទាល់នៅលើទីផ្សារ ឬទីផ្សារមិនផ្តល់ សញ្ញាដែលគួរឲ្យទុកចិត្តបាន ដែលជាលទ្ធផលនៃបរាជ័យ ទីផ្សារមួយឬច្រើន។ ក្នុងករណីនេះ ការប៉ាន់ស្មានតម្លៃដែលត្រូវ បានបញ្ចូលក្នុងCBA នឹងតម្រូវឲ្យអ្នកពិចារណាបច្ចេកទេស វាយតម្លៃមិនតាមទីផ្សារ។

បច្ចេកទេសទាំងនេះជាញឹកញាប់តម្រូវឲ្យប្រើប្រាស់ ទីផ្សារជំនួស ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីតម្លៃរបស់ទំនិញដែលមិន មានលក់នៅលើទីផ្សារ។ នៅពេលទំនិញស្រដៀងគ្នាដែលត្រូវ បានគេធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅលើទីផ្សារ ថ្លៃរបស់វានឹងត្រូវបានគេ យកធ្វើជាសំអាង។ ឧទាហរណ៍ ព័ត៌មានអំពីផលចំណេញពី ការផ្តល់សេវាដឹកជញ្ជូនសាធារណៈដោយឥតគិតថ្លៃ អាចប្រមូល ព័ត៌មានពីអ្នកធ្វើដំណើរនៅក្នុងក្រុងណាមួយដែលពលរដ្ឋបង់ ថ្លៃសម្រាប់សេវាកម្មនេះ។

លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលមានបំណងកាត់បន្ថយ លទ្ធភាពនៃព្រឹត្តិការណ៍អវិជ្ជមានដែលកើតឡើងអាចត្រូវបាន កំណត់តម្លៃតាមការវិភាគឆន្ទៈបង់ថ្លៃរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ដើម្បី ជៀសវាងនូវព្រឹត្តិការណ៍នោះ។ ឧទាហរណ៍ លិខិតបទដ្ឋាន

គតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងសុខភាព និងសុវត្ថិភាព តែងតែប៉ាន់ស្មាន តម្លៃនៃស្ថិតិជីវិត។ តម្លៃនេះជាញឹកញាប់ត្រូវបានប៉ាន់ស្មាន ដោយការវិភាគចំណាយលើឧបករណ៍សុវត្ថិភាពចាប់ផ្សើម ពោងសុវត្ថិភាពរថយន្ត និងឧបករណ៍ផ្សេងទៀតដែលមនុស្ស ទិញ ដើម្បីកាត់បន្ថយលទ្ធភាពពីការស្លាប់ដោយគ្រោះថ្នាក់ ទាំងអស់នោះ។

ក្នុងករណីខ្លះ “ថ្លៃ” ដែលបានបង់សម្រាប់ទំនិញមួយ អាចមិនមែនជាទូទាត់ជាក់ស្តែងក្រដាសប្រាក់ទេ ប៉ុន្តែជំនួស មកវិញគឺវាឆ្លុះបញ្ចាំងពីកិច្ចប្រឹងប្រែងនិងការចំណាយ របស់បុគ្គលដើម្បីប្រើប្រាស់ទំនិញ។ ការចំណាយនេះអាច ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីប៉ាន់ស្មានតម្លៃរបស់ទំនិញមួយនៅ ពេលគ្មានវត្តមានទីផ្សារ។ ឧទាហរណ៍ តម្លៃនៃទស្សនៈកិច្ចនៅ កន្លែងតាំងរូបបួសារមន្ទីរអាចត្រូវបានប៉ាន់ស្មាន ដោយការ វិភាគចំណាយធ្វើដំណើររបស់អ្នកទេសចរ និងថ្លៃបាត់ឱកាស នៃពេលវេលារបស់គេដែលគេអាចធ្វើអ្វីផ្សេងទៀត។

បច្ចេកទេសកំណត់ការពេញចិត្ត

នៅក្នុងស្ថានភាពខ្លះ មិនអាចប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស បង្ហាញការពេញចិត្តបានទេ។ ករណីទាំងនេះជាធម្មតាកើត ឡើងនៅពេលទំនិញមួយមិនត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ច្រើនទេ ក៏ ប៉ុន្តែវានៅតែមានតម្លៃ។ ក្នុងករណីបែបនេះព័ត៌មានអំពីឆន្ទៈ

របស់មនុស្សក្នុងការបង់ថ្លៃនៅតែទទួលបានដោយគ្រាន់តែ
សូរពួកគេឱ្យកំណត់ពីការពេញចិត្ត។ បច្ចេកទេសកំណត់ការ
ពេញចិត្តផ្អែកលើការអង្កេត ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានអំពីថា
តើមនុស្សកំណត់តម្លៃបន្តកម្រិតចំណាយ និងផលចំណេញយ៉ាង
ដូចម្តេច? ការធ្វើអង្កេតនេះ ហៅថា ការអង្កេត “ការវាយតម្លៃ
ជាយថាហេតុ”។

ការអង្កេតមួយប្រហែលជាវិធីតែមួយប៉ុណ្ណោះក្នុងការ
ប្រមូលព័ត៌មានអំពីតម្លៃមិនប្រើប្រាស់ ដែលមនុស្សម្នាក់បាន
ឲ្យតម្លៃលើធនធានមួយ ឬសកម្មភាពមួយ ទោះបីជាពួកគេមិន
អាចប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ ឬចូលរួមក៏ដោយចុះ។ ឧទាហរណ៍
មនុស្សប្រហែលជាអាចមានឆន្ទៈរក្សាទីរហោរោស ពីព្រោះពួក
គេឲ្យតម្លៃដោយដឹងថាមានទីលំនៅឋានធម្មជាតិខ្លះសម្រាប់
ពពួកសត្វកម្រ។

Boardman et al. (2010, pp. 369–402) កំណត់ពីរបៀប
ដើម្បីអង្កេតវាយតម្លៃជាយថាហេតុ និងគូសបញ្ជាក់បញ្ហាខ្លះ
ជាមួយនឹងបច្ចេកទេស។

គំរូជម្រើសគឺជាវិធីសាស្ត្រអង្កេតមួយផ្សេងទៀត ដែល
អាចមានប្រយោជន៍ នៅពេលផលចំណេញបានពីសំណើ
បញ្ញត្តិកម្មមានលក្ខណៈសម្បត្តិច្រើន និងជម្រើសផ្តល់នូវការ

គួបផ្សំខុសៗគ្នារបស់លក្ខណៈសម្បត្តិទាំងនោះ។ ពិនិត្យដោយ OECD (2006; ទំព័រ 125–143) ។

ដើម្បីបន្ថែមអត្ថប្រយោជន៍ដល់CBA ការសិក្សាលើ ការកំណត់ការពេញចិត្តគួរស្វែងរកការប៉ាន់ស្មានឆន្ទៈក្នុងការ បង់ថ្លៃពីមនុស្សដែលមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់។

ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើការសិក្សាគំរូជម្រើសព្យាយាម បង្កើតឡើងឆន្ទៈក្នុងការបង់ថ្លៃរបស់សហគមន៍សម្រាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យបរិស្ថាន ពិសេសណាមួយ វាមានសារៈសំខាន់ដែលអ្នកចូលរួមក្នុងការ សិក្សា មានចម្លើយរបស់ពួកគេផ្អែកទៅលើព័ត៌មានសុក្រឹតពី លក្ខណៈនៃហានិភ័យបរិស្ថាន ប្រសើរជាងការគិតដោយពុំមាន ព័ត៌មានពីហានិភ័យ។ វាបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការកំណត់ អត្តសញ្ញាណ ការរៀបរាប់ និងលទ្ធភាពកំណត់ជាបរិមាណ ផលប៉ះពាល់ដែលអាចនឹងកើតឡើងរបស់សំណើបញ្ញត្តិកម្ម។

វិធានទូទៅ ការប៉ាន់ស្មានការវាយតម្លៃរបស់បុគ្គលលើ ទំនិញ និងសេវាដែលចេញមកពីការសង្កេតឥរិយាបថរបស់ ពួកគេចំពោះនិន្នាការទីផ្សារដែលអាចជឿជាក់បានជាងការធ្វើ អង្កេតដោយកម្រង់សំណួរ (Boardman et al. 2010) ។ ការ សង្កេតលើការសម្រេចចិត្តទិញបានបង្ហាញដោយផ្ទាល់ពីការ ពេញចិត្ត។

អ្នកឆ្លើយនឹងសំណួរអង្កេត អាចមានការលើកទឹកចិត្ត តិចតួចក្នុងការទទួលយកសំណួរដោយយកចិត្តទុកដាក់វិនិ- យោគក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានចាំបាច់សម្រាប់ការឆ្លើយតប ដោយភាពសុក្រឹត ឬក៏មានការជឿជាក់បាន។ ពួកគេត្រូវទទួល បន្ទុកចំណាយតិចតួចចំពោះចម្លើយមិនពិតប្រាកដ ហើយអាច មានការបំផ្លើស។

ការកំណត់ការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់ពីប្រភពទី២

វិធីសាស្ត្រដែលបានពិភាក្សានៅខាងលើ ផ្តល់នូវសំណុំនៃ ឧបករណ៍សម្រាប់ការវាយតម្លៃជាក់ស្តែងលើផលប៉ះពាល់ ក៏ប៉ុន្តែប្រហែលជាមានការលំបាកក្នុងការអនុវត្ត។ នៅពេលអ្នក មិនមានធនធានឬជំនាញក្នុងការសិក្សាដំបូង អ្នកអាច “បញ្ចូល” តម្លៃពីការសិក្សាមុនៗ។ ដំណើរការនេះគេហៅថា “ផ្ទេរផល ចំណេញ” ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីប៉ាន់ស្មានតម្លៃ ដូចជាតម្លៃ នៃស្ថិតិជីវិតឬឆ្នាំជីវិត តម្លៃនៃការសន្សំពេលវេលាធ្វើដំណើរ និង បន្ទុកចំណាយនៃការរំខានដោយសំឡេង និងការបំពុលខ្យល់។

ខណៈព័ត៌មានពីប្រភពទី២ដែលមានស្រាប់ផ្សេងទៀត អាចផ្តល់បានហ័សនូវវិធីសាស្ត្រមានតម្លៃទាប ដើម្បីវាយតម្លៃ ជាប្រយោជន៍ ដែលអ្នកត្រូវការប្រើប្រាស់វាដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយក៏កុំប្រើប្រាស់វាដោយគ្មានហេតុផលច្បាស់លាស់។ វា តម្រូវឲ្យមានការវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីកំណត់ថាតើលទ្ធផលបានមកពី ការសិក្សាមុនៗសមរម្យសម្រាប់ការប្រើប្រាស់នៅក្នុងCBAណា

មួយ។ ការប៉ាន់ស្មានបានមកពីប្រភពទី២ដែលមានស្រាប់ ផ្សេងទៀត អាចធ្វើការកែសម្រួលអាស្រ័យទៅលើភាពជាក់លាក់នៃការអនុវត្តណាមួយ។

សុក្រឹតភាពនិងគុណភាពនៃការសិក្សាដំបូង គួរត្រួតពិនិត្យដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។ នៅពេលការសិក្សាដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសមានភាពទន់ខ្សោយ អ្នកគួរពិភាក្សាចំណុចលម្អៀងណាមួយ ឬភាពមិនប្រាកដប្រជាដែលអាចកើតឡើងជាលទ្ធផល។ ច្បាស់ណាស់ ប្រសិនបើការសិក្សាមួយដែលមានចំណុចខ្សោយខ្លាំង នោះមិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ទេ។ ម្យ៉ាងទៀតព័ត៌មានបានមកពីប្រភពទី២ដែលមានស្រាប់ផ្សេងទៀត គឺមានភាពខ្លាំងបំផុត នៅពេលប្រភពមួយចំនួនអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីជាជំនួយបន្ថែមដល់ការសន្មត ឬការប៉ាន់ស្មាន។

ដំណោះស្រាយចំពោះបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញដែលមិនអាចកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ

បន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញខ្លះមិនទទួលបាននូវការកំណត់តម្លៃជាដុល្លារ។ ទោះយ៉ាងណាក៏CBAគួរបានបញ្ចូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការសម្រេចចិត្តក្នុងករណីនេះ។ វាគួរតែគិតឲ្យបានច្បាស់ពីបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញដែលមិនអាចកំណត់តម្លៃបាន។ អ្នកគួររៀបចំរបាយការណ៍ពីបន្ទុកចំណាយ និងផលចំណេញប៉ាន់ស្មានតាមប្រភេទ៣ ៖

- កំណត់ជាទឹកប្រាក់
- កំណត់ជាបរិមាណប៉ុន្តែមិនមែនជាទឹកប្រាក់
- បែបគុណភាព ប៉ុន្តែមិនមែនបរិមាណ ឬកំណត់ទឹកប្រាក់

បញ្ហាប្រឈម គឺការពិចារណាលើផលប៉ះពាល់ដែលមិនអាចគិតចេញជាទឹកប្រាក់បាន ដោយមានភាពគ្រប់គ្រាន់។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើសំណើបញ្ញត្តិកម្មមួយមានការគាំទ្រហើយ បើទោះបីជាផលចំណេញតិចជាងច្រើនបន្ទុកចំណាយកំណត់ជាទឹកប្រាក់បានក៏ដោយ ក៏របាយការណ៍RISគួរពន្យល់ឲ្យបានច្បាស់លាស់នូវមូលហេតុនៃផលចំណេញនោះដែលមិនអាចកំណត់ជាទឹកប្រាក់បានហើយអាចនៅមានអំណោយផលទៀត និងភាពមិនប្រាកដប្រជានៃទំហំនៃផលចំណេញផង។

CBA អាចលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចសម្រាប់បង្ហាញពីការលំបាកក្នុងការកំណត់បាននូវផលចំណេញមិនកំណត់ជាទឹកប្រាក់បាន។ ឧទាហរណ៍ សំណើបញ្ញត្តិកម្មមួយ ដែលមានបន្ទុកចំណាយគិតជាទឹកប្រាក់អាចលើសការកំណត់ជាទឹកប្រាក់នូវផលចំណេញរហូតដល់១៦លានដុល្លារ ដែលស្មើនឹងបន្ទុកចំណាយសុទ្ធទូទៅដុល្លារសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាម្នាក់ សម្រាប់រយៈពេលសុពលភាពនៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត។ តើផលចំណេញមិនអាចគិតជាទឹកប្រាក់បាន មានតម្លៃច្រើនជាងបន្ទុកចំណាយដែលអាចគិតជាទឹក

ប្រាក់បានឬទេ? វាគួរគិតពិចារណាឲ្យបានសមហេតុផល ដើម្បីសន្មតថា ប្រជាជនឲ្យតម្លៃសំណើបញ្ញត្តិកម្មដែលផ្តល់ ផលចំណេញមិនអាចគិតជាទឹកប្រាក់បានជាង១ដុល្លារក្នុង មួយនាក់ៗ។ ក៏ប៉ុន្តែប្រសិនបើបន្ទុកចំណាយអាចនិយាយ បានថា ១០០ដុល្លារក្នុងមួយនាក់ នោះមិនអាចទទួលយក បានទេ ក្នុងការសន្មតថាមានឆន្ទៈខ្ពស់ក្នុងការបង់ថ្លៃសម្រាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិដែលផ្តល់ផលចំណេញដែលមិនអាច គិតជាទឹកប្រាក់បាន ទៅតាមផលចំណេញនោះ។

ប្រសិនបើការកំណត់ជាបរិមាណមិនអាចទៅរួច យ៉ាង ហោចណាស់ការវិភាគរបស់អ្នកគួរតែរៀបរាប់តាមបែបគុណភាព និងវាយតម្លៃចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយដោយលើកឡើង នូវទង្វើករណីដែលមានប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានោះ។ គួរបញ្ចូលទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីគាំទ្រការវិភាគតាមបែបគុណ ភាពប្រសិនបើមានលទ្ធភាព។ ឧទាហរណ៍ ព័ត៌មានអំពីចំនួន ប្រជាជនរងផលប៉ះពាល់ដោយសំណើបញ្ញត្តិកម្ម ឬតម្លៃបន្ថែម របស់ឧស្សាហកម្មរងផលប៉ះពាល់ អាចមានប្រយោជន៍សម្រាប់ អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយ។

ការវិភាគប្រសិទ្ធភាពចំណាយ

ការវិភាគប្រសិទ្ធភាពចំណាយ គឺជាជម្រើសដែលគេ ប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយជំនួសឲ្យCBA ក្នុងកាលៈទេសៈ ខ្លះ ដែលផលប៉ះពាល់សំខាន់បំផុតមិនអាចកំណត់ជាទឹក

ប្រាក់បាន។ ប្រៀបធៀបជម្រើសផ្សេងៗ តាមរយៈអនុបាតនៃ
បន្ទុកចំណាយនិងតួលេខតែមួយ ប៉ុន្តែមិនបានកំណត់ជាទឹក
ប្រាក់ទេ ការវាស់វែងប្រសិទ្ធភាពដូចជាការសង្គ្រោះជីវិត។ វា
មានហេតុផលក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគប្រសិទ្ធភាពចំណាយ
ប្រសិនបើការវាស់វែងប្រសិទ្ធភាពអាចគ្រប់ដណ្តប់ផលចំណេញ
នៃគោលនយោបាយភាគច្រើនបំផុត។

ការវិភាគអត្ថប្រយោជន៍បន្ទុកចំណាយ គឺជាទម្រង់មួយ
នៃការវិភាគប្រសិទ្ធភាពចំណាយ ដែលប្រើប្រាស់ការវាស់វែង
ប្រសិទ្ធភាពសុគតស្នាញច្រើន ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងទាំងបរិមាណ
និងគុណភាព។ ជាទូទៅ វាត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យថែទាំ
សុខភាព។ ឧទាហរណ៍ ការវាស់វែងផលចំណេញអាចជាការកែ
សម្រួលគុណភាពឆ្នាំជីវិត ដែលរួមផ្សំចំនួនឆ្នាំជីវិតបន្ថែមនិង
គុណភាពជីវិត ក្នុងអំឡុងពេលឆ្នាំទាំងនោះ (ជាទូទៅ គេវាស់
តាមកម្រិតនៃតម្លៃមួយ ដោយកំណត់សម្រាប់មនុស្សដែល
មានសុខភាពល្អបំផុត និងសូន្យសម្រាប់មនុស្សដែលស្លាប់)។
ក្នុងការវិភាគអត្ថប្រយោជន៍បន្ទុកចំណាយ បន្ទុកចំណាយបន្ថែម
នៃជម្រើសមួយចំនួនត្រូវបានធ្វើការប្រៀបធៀបទៅនឹងការផ្លាស់
ប្តូរសុខភាព ដែលបានវាស់វែងនៅក្នុងការកែសម្រួលគុណភាព
ឆ្នាំជីវិត ដែលពួកគេបានបង្កើតឡើង។ ការវាស់វែងប្រសិទ្ធភាព
ចំណាយបែបនេះ ក៏ត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់ការកែសម្រួល
ឆ្នាំជីវិតអ្នកភាពពិការដែរ។

ការពិចារណាលើសមធម៌

ការវិភាគ CBA បានបន្ថែមបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញដល់បុគ្គលទាំងអស់ដោយមិនគិតពីសមធម៌នៃការបែងចែកបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញទាំងនោះឡើយ។ CBA បង្ហាញអំពីការគិតប្រាក់ចំណេញមួយដុល្លារចំពោះមនុស្សម្នាក់ ដោយមិនគិតថាមនុស្សម្នាក់ទៀតខាតប្រាក់មួយដុល្លារនោះទេ។ ការវិភាគនេះ សន្មតថាប្រាក់មួយដុល្លារមានតម្លៃដូចគ្នាសម្រាប់មនុស្សគ្រប់ៗរូប។ ឬក៏អាចនិយាយបានថាCBAត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្ហាញថាសំណើមួយផ្តល់ផលចំណេញសុទ្ធគិតជាដុល្លារចំពោះសង្គមទាំងមូល ជាជាងគិតថាអ្នកណាទទួលផលចំណេញ ឬអ្នកណាខាតបង់ ។

ការសន្មត “ដុល្លារ គឺមួយដុល្លារ” បានចែកញែកប្រសិទ្ធភាពនៃគោលនយោបាយមួយ ឬឥទ្ធិពលនៃការបែងចែកធនធានចេញពីសមធម៌ឬការបែងចែកឥទ្ធិពល។ ការបែងចែកនេះជាវិធីសាស្ត្រដ៏មានអត្ថប្រយោជន៍ ដោយសារតែមិនមានការយល់ស្របណាមួយអំពីបន្ទុកដែលត្រូវភ្ជាប់នឹងឥទ្ធិពលនៃសមធម៌។ ដែលប្រសើរមុនគេ វាអាស្រ័យទៅលើអ្នកសម្រេចចិត្តក្នុងការសម្រេចអំពីការឆ្លឹងថ្លែងរវាងសមធម៌និងប្រសិទ្ធផល។ CBA គ្រាន់តែអាចជួយផ្តល់ជាព័ត៌មានដល់ការសម្រេចចិត្តប៉ុណ្ណោះ។

វិធីដែលបន្តកចំណាយនិងផលចំណេញត្រូវបានបែងចែកក្នុងចំណោមក្រុមផ្សេងៗ និងក្នុងរយៈពេលណាមួយក៏អាចមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នកសម្រេចចិត្តផងដែរ។ ទោះបី CBA មិនអាចដោះស្រាយបញ្ហាសមធម៌ តែCBA អាចទាញចំណាប់អារម្មណ៍មកលើបញ្ហានេះដោយបង្ហាញទំហំនៃផលប៉ះពាល់នៃវិធានការណ៍ដែលបានស្នើទៅលើក្រុមផ្សេងៗ។ ប្រសិនបើមានព័ត៌មានដែលអាចរកបាន CBAអាចសំគាល់អ្នកឈ្នះនិងអ្នកចាញ់និងទំហំនៃផលចំណេញនិងការខាតបង់របស់ពួកគេ។ ដូច្នេះវាស្ថិតទៅលើអ្នកសម្រេចចិត្តក្នុងការសម្រេចថាតើផលប៉ះពាល់នៃការបែងចែក ឬបញ្ហាសមធម៌មានសារៈសំខាន់ឬមិនសំខាន់ហើយត្រូវការដោះស្រាយតែប៉ុណ្ណោះ។

CBA បង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ពីការថ្លឹងថ្លែងនៅពេលដែលប្រៀបធៀបជាមួយនឹងជម្រើសសំណើផ្សេងៗ ដូចជាតើប្រាក់ចំណេញប៉ុន្មាននឹងត្រូវលះបង់ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងផ្សេងទៀត។ ឧទាហរណ៍ អ្នកសម្រេចចិត្តប្រហែលជាត្រូវសម្រេចចិត្តថានឹងត្រូវបដិសេធជម្រើសមួយដែលមាន NPV ធំជាងគេ ប្រសិនបើវាមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានគួរឲ្យកត់សំគាល់ដល់សមធម៌។ ហេតុផលតែត្រូវបង្ហាញឲ្យបានឃើញច្បាស់។

ការពិចារណាសម្រាប់អ្នកជំនាន់ក្រោយ

បញ្ហានឹងកើតឡើងនៅពេលដែលផលប៉ះពាល់នៃបញ្ញត្តិកម្មនៅបន្តរហូតដល់អ្នកជំនាន់ក្រោយ (ឧទាហរណ៍ នៅពេលបន្ទុកចំណាយត្រូវបានរ៉ាប់រងដោយអ្នកជំនាន់បច្ចុប្បន្ន ប៉ុន្តែផលចំណេញបានចែករំលែក ឬបានទទួលដល់អ្នកជំនាន់ក្រោយ)។ អ្នកខ្លះបានលើកឡើងថា អត្រាបញ្ចុះតម្លៃទាប គួរត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបញ្ចុះតម្លៃដែលមានលក្ខណៈឆ្លងជំនាន់។ ក៏ប៉ុន្តែមិនមានការយល់ស្របណាមួយអំពីរបៀបប៉ាន់តម្លៃផលប៉ះពាល់ទៅអ្នកជំនាន់ក្រោយនោះទេ។

មានការស្នើថាឥទ្ធិពលទៅលើអ្នកជំនាន់ក្រោយគួរតែត្រូវពិចារណាឲ្យបានច្បាស់លាស់ ជាជាងការប្រើប្រាស់អត្រាបញ្ចុះតម្លៃទាបទៅតាមអំពើចិត្ត។ វិធីមួយដើម្បីសម្រេចបានកត្តានេះ គឺការបន្ថែមលើCBA ជាមួយនឹងការពិភាក្សាមួយអំពីរបៀបដែលជំនាន់ក្រោយនឹងត្រូវរងឥទ្ធិពលពីសំណើបញ្ញត្តិកម្ម។

កំហុសធម្មតាក្នុងការវិភាគបន្ទុកចំណាយនិងផល ចំណេញ

កំហុសធម្មតាមួយចំនួនដែលកើតឡើងជាពិសេសក្នុង
ការវិភាគសំណើបញ្ញត្តិកម្មមានដូចតទៅ៖

ភាពព្រងើយកន្តើយឬការបន្ទាបកម្រិត បន្ទុកចំណាយ និងផល ចំណេញផ្នែកសង្គមដែលមិនមានលក្ខណៈហិរញ្ញវត្ថុ

សំណើបញ្ញត្តិកម្មអាចមាន ភាពងាយស្រួល និងភាព
ត្រឹមត្រូវខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងនៅពេលបន្ទុកចំណាយនិងផល
ចំណេញដែលទំនងជាអាចកំណត់បរិមាណបាន។ ទោះបីជា
CBA សង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការប៉ាន់តម្លៃបន្ទុកចំណាយនិងផល
ចំណេញគិតជាទឹកប្រាក់ក៏ដោយ ក៏វាមានសារៈសំខាន់ដែលថា
ដំណើរការរៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃពេញលេញ (RIS) មិន
មានភាពលំអៀងទៅខាងសំណើដែលមានផលប៉ះពាល់ងាយ
ប៉ាន់តម្លៃជាងនោះទេ។ អ្នកត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ធានាថាផលប៉ះ
ពាល់គិតជាទឹកប្រាក់មិនមានទម្ងន់លើសលុប ឬគ្របដណ្តប់ទៅ
លើកត្តាសំខាន់ៗផ្សេងទៀតនៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត។

ផលចំណេញដែលរាប់ទ្រេដង

ប្រសិនបើបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញនៃការផ្លាស់
ប្តូរបញ្ញត្តិកម្មមួយត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណចេញពីផលប៉ះពាល់

នៅក្នុងទីផ្សារមួយ សូមកុំរាប់បញ្ចូលបន្ទុកចំណាយនិងផល
 ចំណេញទាំងនេះម្តងទៀត ថាជាលទ្ធផលនៃការផ្លាស់ប្តូរនៅ
 ក្នុងទីផ្សារដទៃ។ ឧទាហរណ៍ថា ប្រសិនបើការផ្លាស់ប្តូរទៅ
 លើបទប្បញ្ញត្តិវិស័យដឹកជញ្ជូន ផ្តល់ផលជាការសន្សំសំចៃ
 ពេលវេលាធ្វើដំណើរដល់ក្រុមម្ចាស់ផ្ទះណាមួយនោះ វាមិន
 ត្រឹមត្រូវនោះទេដែលបន្ថែមលទ្ធផលនៃការឡើងថ្លៃផ្ទះរបស់
 ពួកគេនោះទេ (ដែលគ្រាន់តែផលចំណេញផ្នែកមូលធន
 ស្រដៀងគ្នាដែលបានរាប់បញ្ចូលរួចហើយតែប៉ុណ្ណោះ) ទៅ
 លើផលចំណេញពេលវេលាធ្វើដំណើរ កើតឡើងដោយសារ
 ការផ្លាស់ប្តូរបញ្ញត្តិកម្ម។

ករណីទូទៅជាងនេះទៅទៀត ផលប៉ះពាល់នឹងតែងតែ
 បង្ហាញចេញនៅក្នុងរបៀបពីរយ៉ាង៖ ផលប៉ះពាល់ជាក់ស្តែង
 (ឧទាហរណ៍ ផលចំណេញពេលវេលា ឬកំណើនផលិតភាព
 ការងារ) និងផលប៉ះពាល់ធម្មតានៅពេលដែលផលប៉ះពាល់
 ជាក់ស្តែងត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងទីផ្សារ។ ករណីណាមួយ
 ក៏អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីដាក់តួលេខជាដុល្លារចំពោះ
 ផលប៉ះពាល់ទាំងនោះដែរ ប៉ុន្តែគួរយកចិត្តទុកដាក់ថា ក្នុងការ
 វិភាគមិនត្រូវរាប់បញ្ចូលព្រមគ្នានូវផលប៉ះពាល់ទាំងពីរនេះទេ។

“មុន/ឬក្រោយ” ប្រសើរជាង “មាន/ឬមិនមាន”

បន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្មមួយ វាពាក់ព័ន្ធយ៉ាងពិតប្រាកដទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរនានា បើប្រៀប ធៀបទៅនឹងអ្វីដែលនឹងកើតឡើងនៅពេលគ្មានបញ្ញត្តិកម្ម។ ហេតុដូច្នោះ ការប្រៀបធៀបរវាងពិភពលោកដែលគ្មានការ ផ្លាស់ប្តូរជាមួយនឹងពិភពលោកដែលមានការផ្លាស់ប្តូរ ពិតជា មានភាពចាំបាច់ខ្លាំងណាស់។ វាមិនមានភាពសមស្របនោះ ទេ ដោយគ្រាន់តែគណនាបន្ទុកចំណាយនិងផលចំណេញ បន្ថែមដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងស្ថានភាពដើម លុះត្រាគ្មានការ ផ្លាស់ប្តូរបន្ថែមកើតឡើងនៅពេលអវត្តមាននៃសំណើ។

បញ្ហានេះកើតឡើងជាពិសេសនៅពេលដែលមានការ វាយតម្លៃទៅលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដែល ជាផ្នែកមួយនៃគោលនយោបាយដែលមានបំណងដូចគ្នា (ឧទាហរណ៍ មានគោលនយោបាយមួយចំនួនដែលមាន បំណងកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់អគ្គិសនីនៅក្នុងអគារ និង បញ្ញត្តិកម្មមួយចំនួនដែលមានបំណងកាត់បន្ថយការដក់បារី)។ ក្នុងករណីទាំងនេះ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះការវិភាគ ផលប៉ះពាល់បន្ថែមទៅលើបញ្ញត្តិកម្មដែលកំពុងត្រូវបាន ពិចារណា ដោយទទួលស្គាល់ថា ទោះបីគ្មានវិធានការណ៍ ណាមួយត្រូវបានធ្វើឡើងក៏ដោយ ក៏វិធានការណ៍ផ្សេងទៀត របស់រដ្ឋាភិបាលអាចនឹងនឹងប្រព្រឹត្តឡើង ដើម្បីទទួលបានលទ្ធ ផលដែលចង់បាន។ ហេតុដូច្នោះ ជម្រើសករណីស្ថានភាពដើម

“ភាពគ្មានបញ្ញត្តិកម្ម” គួរដាក់បញ្ចូលផលប៉ះពាល់នៃការធ្វើអន្តរាគមន៍បំពេញបន្ថែមទាំងនេះ។ បន្ថែមលើនេះទៅទៀត អ្នកគួរតែពិចារណាថា តើ សហគមន៍នឹងផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយារបស់ខ្លួនដែរឬទេ ក្នុងករណីគ្មានវិធានការរបស់រដ្ឋាភិបាល។

ការប្រើប្រាស់អត្រាការប្រាក់គ្មានហានិភ័យ ដើម្បីបញ្ចុះតម្លៃផលចំណេញសុទ្ធ ដែលមានហានិភ័យទីផ្សារ

អត្រាការប្រាក់គ្មានហានិភ័យ គួរត្រូវបានប្រើក្នុងលក្ខខណ្ឌដើម្បីបញ្ចុះតម្លៃផលចំណេញសុទ្ធដែលមិនមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងផលចំណេញខាងទីផ្សារ។ ការប្រើប្រាស់ “អត្រាបញ្ចុះតម្លៃសង្គម” ទាប គឺជារឿងធម្មតានៅក្នុងមេរៀន CBA ហើយជាទូទៅមានលក្ខណៈសមស្របតាមរយៈអំណះអំណាងខាងក្រោម៖

- រដ្ឋាភិបាលអាចខ្ចីតាមរយៈការប្រាក់មូលបត្រ សញ្ញាប័ណ្ណបំណុល(Bond) ដែលជាធម្មតាមានអត្រាការប្រាក់ទាបជាងទីផ្សារ ហេតុដូច្នេះអត្រាផលចំណេញផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាលគឺមានកម្រិតទាបជាងអត្រាផលចំណេញផ្តល់ដោយវិស័យឯកជន។
- រដ្ឋាភិបាលមានភាគហ៊ុននៃ “វិនិយោគ” ចម្រុះ ហេតុដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលមិនប្រឈមនឹងហានិភ័យទីផ្សារនោះឡើយ។

- សង្គមមិនគួរបន្ទាបតម្លៃសុខុមាលភាពរបស់អ្នកជំនាន់ក្រោយនោះឡើយ។

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏អំណះអំណាងទាំងនេះ មិនសុទ្ធតែជាហេតុផលសម្រាប់កិច្ចអន្តរាគមន៍ដោយចេញបទបញ្ញត្តិនោះទេ។ ទោះតាមពិត រដ្ឋាភិបាលអាចកៀងគរថវិកាក្នុងកម្រិតអត្រាការប្រាក់ទាបតាមរយៈមូលបត្រសញ្ញាប័ណ្ណក៏ដោយ វាក៏ជាថ្លៃឱកាសនៃថវិកាទាំងនោះ (ដែលថវិកាទាំងនោះអាចយកទៅប្រើប្រាស់លើជម្រើសផ្សេងៗទៀតបាន) ដែលវាសំខាន់ណាស់ ជាជាងការចំណាយលើការប្រាក់ក្នុងការពិចារណាទៅលើផលប៉ះពាល់ផ្នែកសង្គម។ បន្ថែមលើនេះទៅទៀត រដ្ឋាភិបាលជាទូទៅមិនមានជំនាញធ្វើពិពិធកម្មវិនិយោគក្នុងវិស័យចម្រុះនិងមិនមានជំនាញខាងធ្វើការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មដើម្បីវិនិយោគ មិនដូចបុគ្គលនិងអ្នកវិនិយោគម្នាក់ៗ។ ជាចុងបញ្ចប់អ្នកមិនគួរគណនាសម្រាប់សុខុមាលភាពរបស់អ្នកជំនាន់ក្រោយ ដោយការកែសម្រួលអត្រាបញ្ចុះតម្លៃនោះឡើយ។ ដើម្បីធ្វើបែបនេះបាន គឺត្រូវការកំណត់ទំហំតម្លៃប្រៀបធៀបនៃសុខុមាលភាពរបស់មនុស្សតាមជំនាន់ផ្សេងៗគ្នា ហើយក្នុងការអនុវត្តបែបនេះក៏មិនអាចទទួលយកបានឡើយ។ ផ្ទុយមកវិញ អ្នកគួរតែពិចារណាទៅលើផលប៉ះពាល់របស់សំណើមួយទៅលើអ្នកជំនាន់ក្រោយឲ្យបានច្បាស់លាស់។

ឯកសារយោង និងកំណត់សម្គាល់បន្ថែម

Boardman, E.A., Greenberg, D.H., Vining, A.R. and Weimer, D.L. 2010, *Cost–benefit analysis: concepts and practice*, 4th edition, Pearson Prentice Hall, New Jersey.

Commonwealth of Australia 2006, *Handbook of cost–benefit analysis*, Financial Management Reference Material No. 6, January, Canberra.

Harrison, M. 2010, *Valuing the future: the social discount rate in cost–benefit analysis*, Visiting Researcher Paper, Productivity Commission, Canberra.

Baker, R. and Ruting, B. 2014, *Environmental policy analysis: a guide to non-market valuation*, Productivity Commission, Canberra, <http://www.pc.gov.au/research/staff-working/non-market-valuation>.

NSW Treasury (New South Wales Treasury) 2007, *Guidelines for economic appraisal*, Office of Financial Management, Treasury Policy and Guidelines Paper 07–5.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) 2006, *Cost–benefit analysis and the environment: recent developments*.

USOMB (United States Office of Management and Budget) 2003, *Regulatory Analysis*, Circular A-4, September.

ឧបសម្ព័ន្ធ – ឧទាហរណ៍ CBA

នាពេលថ្មីៗនេះមានករណីក្មេងស្លាប់ និងជិតស្លាប់ ដោយសារការលង់ទឹកនៅប្រទេសអូស្ត្រាលី។ ក្រសួងសុខាភិបាលកត់សម្គាល់ថាមិនមានឧប្បត្តិហេតុនៅក្នុងអាងហែលទឹក ដែលហ៊ុំព័ទ្ធដោយរបងទេ ហើយរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីកំពុង ពិចារណាធ្វើឲ្យវាក្លាយជាកាតព្វកិច្ចចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីសាងសង់របងជុំវិញអាងហែលទឹកទើបសាងសង់ថ្មីៗ។ ដើម្បីធានាបាននូវការអនុលោមតាមច្បាប់ថ្មី រដ្ឋាភិបាលនឹង បញ្ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យជារៀងរាល់ឆ្នាំដើម្បីពិនិត្យមើលថាតើ អាងទឹកដែលបានសាងសង់ពីឆ្នាំ ២០១៧ មានរបងបានសាង សង់ដែរឬទេ។

រដ្ឋាភិបាលបានស្នើសុំឲ្យអ្នកធ្វើការវិភាគបន្តក ចំណាយ និងផលចំណេញ ថាតើគោលនយោបាយនេះ គឺជា គំនិតល្អឬទេ? តើអ្វីដែលអ្នកនឹងផ្តល់អនុសាសន៍ដល់រដ្ឋាភិបាល?

នេះគឺជាព័ត៌មានដែលអ្នកនឹងត្រូវការដើម្បីវិភាគ៖

ចំនួនអាងហែលទឹក

- នៅឆ្នាំ ២០១៦ មានអាងហែលទឹកចំនួន ៥០០,០០០ ហើយ ២០% បានហ៊ុមព័ទ្ធរួចហើយ។ ចំនួនអាងហែល ទឹកកើនឡើង ៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ។

ការចំណាយ

- តំលៃ ២,៥០០ ដុល្លារដើម្បីដំឡើងរបងថ្មីនិងជាមធ្យម ២៥ ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំដើម្បីថែរក្សារបង។
- តំលៃ ៤០ ដុល្លារដើម្បីត្រួតពិនិត្យអាងនីមួយៗហើយ អាងហែលទឹក ២៥% ត្រូវបានសាងសង់ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៧ ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

ចំនួននៃការលង់ទឹកស្លាប់ និង ការលង់ទឹកជិតស្លាប់

- នៅឆ្នាំ ២០១៦ មានមនុស្ស ២០ នាក់បានលង់ទឹក ស្លាប់ និង៥០នាក់បានលង់ទឹកជិតស្លាប់ នៅក្នុងអាងទឹក ដែលគ្មានរបង។ មិនមានឧប្បត្តិហេតុណាមួយនៅក្នុង អាងទឹកដែលមានរបងហ៊ុមព័ទ្ធនោះទេ។

តម្លៃនៃការលង់ទឹកស្លាប់

- តម្លៃជីវិតម្នាក់ ត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណថាមានតម្លៃ ៣ លានដុល្លារ។
- ថ្លៃសុខភាពជាក់ស្តែងដែលជាប់ទាក់ទងជាមួយការលង់ ទឹកជិតស្លាប់មានតម្លៃ ៥,០០០ ដុល្លារក្នុងមួយករណី ហើយការចំណាយសុខភាពរយៈពេលវែងគឺ ៥០០,០០០ ដុល្លារក្នុងមួយករណី។
- គុណភាពជីវិតដែលកំពុងបន្តសម្រាប់កុមារដែលលង់ ទឹកជិតស្លាប់គឺ ០.៨ នៃ QALY ។

អត្រាបញ្ចុះតម្លៃ

- អត្រាបញ្ចុះតម្លៃ ៧%

រយៈពេលនៃការវិភាគ

- ១០ឆ្នាំ

តារាង ក.១: កាសន្តត និង ទិន្នន័យ

		ចំនួនអាងទឹក	៥០០០០០	
		កំណើន១ឆ្នាំ	៣%	
		ចំនួនអាងទឹកមានរបងស្រាប់	២០%	
បន្ទុកចំណាយ	A	ថ្លៃតម្លើងរបង	\$ ២៥០០	ក្នុង១អាងទឹក
	B	ថ្លៃថែទាំរបង	\$ ២៥	១អាង ១ឆ្នាំ
	C	ថ្លៃចុះអធិការកិច្ចរបង	\$ ៤០	ក្នុង១អាង
	D	អត្រានៃការចុះអធិការកិច្ច	២៥%	ក្នុង១ឆ្នាំ
ផលចំណេញ		ក្មេងលង់ទឹកស្លាប់	២០	ក្នុងអាងដែលមិនមានរបង
	E	- អត្រាស្លាប់	០,០០០០៥០០	ក្នុងអាងដែលមិនមានរបង១
		ក្មេងលង់ទឹកជិតស្លាប់	៥០	ក្នុងអាងមិនមានរបង
	F	- អត្រាជិតស្លាប់	០,០០០១២៥០	ក្នុងអាងដែលមិនមានរបង១
	G	ថ្លៃជីវិតម្នាក់	\$៣,០០០,០០០	
	H	ថ្លៃថែទាំស្រួចស្រាវ	\$៥.០០០	ក្នុង១ករណី
	I	ថ្លៃសុខភាពបន្ត	\$៥០០,០០០	ក្នុង១ករណី
	J	QALY	០.៨	
	K	- បាត់បង់សុខភាព	០.២	
		អត្រាបញ្ចុះតម្លៃ	៧%	

ហិរញ្ញប្បទានដោយ
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

